

การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน กับประเทศเพื่อนบ้าน

ปี 2563

กองยุทธศาสตร์การพัฒนพื้นที่
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คำนำ

รายงานการศึกษา เรื่อง การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอภาวะการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนที่ผ่านมาในรายประเทศและรายภาค รวมทั้งการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนในระยะต่อไป โดยสาระสำคัญของเอกสารฉบับนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ *ส่วนที่หนึ่ง* ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2563 และ *ส่วนที่สอง* ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการศึกษานี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและการพัฒนาพื้นที่ชายแดน และขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลประกอบการศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งช่วยให้การจัดทำเอกสารฉบับนี้ลุล่วงด้วยดี

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กันยายน 2564

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

i-vi

1 ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563

1.1 ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างปี 2559-2563	1
1.1.1 มูลค่าการค้าชายแดน	1
1.1.2 มูลค่าการส่งออก-นำเข้า	2
1.1.3 ดุลการค้า	3
1.2 การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจำแนกรายประเทศ	4
1.2.1 ไทย-มาเลเซีย	4
1.2.2 ไทย-สปป.ลาว	6
1.2.3 ไทย-เมียนมา	9
1.2.4 ไทย-กัมพูชา	12
1.3 การค้าชายแดนรายภาค	17
1.3.1 ภาคใต้	17
1.3.2 ภาคเหนือ	18
1.3.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19
1.3.4 ภาคตะวันออก	21
1.3.5 ภาคตะวันตก	21
1.4 การค้าชายแดนในระยะต่อไป	22

2 ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563

2.1 ภาพรวมการค้าผ่านแดนระหว่างปี 2559-2563	27
2.1.1 มูลค่าการค้าผ่านแดน	27
2.1.2 มูลค่าการส่งออก	27
2.1.3 มูลค่าการนำเข้า	27
2.1.4 ดุลการค้า	28

2.2	การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านรายประเทศ	28
2.2.1	ไทย-จีนตอนใต้	28
2.2.2	ไทย-สิงคโปร์	33
2.2.3	ไทย-เวียดนาม	37
2.3	การค้าผ่านแดนรายภาค	42
2.3.1	ภาคใต้ – สิงคโปร์	43
2.3.2	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ – จีนตอนใต้และเวียดนาม	45
2.3.3	ภาคเหนือ – จีนตอนใต้	47
2.3.4	ภาคตะวันออก – เวียดนาม	48
2.4	การค้าผ่านแดนในระยะต่อไป	49
ภาคผนวก	ก. ตารางมูลค่าการค้าชายแดน	ภก 1 – ภก 13
ภาคผนวก	ข. ตารางมูลค่าการค้าผ่านแดน	ภข 1 - ภข 4

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	สัดส่วนการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2559	1
แผนภูมิที่ 2	สัดส่วนการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2563	1
แผนภูมิที่ 3	มูลค่าการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2559 – 2563	27

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทย - ประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา) ปี 2559 - 2563	2
ตารางที่ 2	มูลค่าการค้าชายแดนไทยและอัตราการขยายตัว ปี 2559– 2563	3
ตารางที่ 3	ด้านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2563 สูงสุด 10 อันดับแรก	15
ตารางที่ 4	มูลค่าการค้าชายแดนรายภาคและอัตราการขยายตัว	16
ตารางที่ 5	มูลค่าการค้าชายแดนภาคใต้และอัตราการขยายตัว	18
ตารางที่ 6	มูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือและอัตราการขยายตัว	19
ตารางที่ 7	มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอัตราการขยายตัว	20
ตารางที่ 8	มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออกและอัตราการขยายตัว	21
ตารางที่ 9	มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันตกและอัตราการขยายตัว	22
ตารางที่ 10	มูลค่าการค้าผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 – 2563	28
ตารางที่ 11	รายการสินค้าส่งออกผ่านแดนไปยังจีนตอนใต้ 5 อันดับแรก	29
ตารางที่ 12	รายการสินค้านำเข้าผ่านแดนจากจีนตอนใต้ 5 อันดับแรก	30
ตารางที่ 13	มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย - จีนตอนใต้ รายด้าน	32
ตารางที่ 14	รายการสินค้าส่งออกผ่านแดนไปยังสิงคโปร์ 5 อันดับแรก	34
ตารางที่ 15	รายการสินค้านำเข้าผ่านแดนจากสิงคโปร์ 5 อันดับแรก	35
ตารางที่ 16	มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย - สิงคโปร์ รายด้าน	36
ตารางที่ 17	รายการสินค้าส่งออกผ่านแดนไปยังเวียดนาม 5 อันดับแรก	38
ตารางที่ 18	รายการสินค้านำเข้าผ่านแดนจากเวียดนาม 5 อันดับแรก	39
ตารางที่ 19	มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย – เวียดนาม รายด้าน	40
ตารางที่ 20	การค้าผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านรายภาค ปี 2559 – 2563	42
ตารางที่ 21	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคใต้ - สิงคโปร์	44
ตารางที่ 22	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - จีนตอนใต้ และเวียดนาม	46
ตารางที่ 23	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคเหนือ - จีนตอนใต้	47
ตารางที่ 24	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออก - เวียดนาม	49

คำจำกัดความ

การค้าชายแดน หมายถึง การค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา โดยการส่งออกและนำเข้าผ่านทางจุดผ่านแดนที่จัดตั้งขึ้นบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเป็นทางการ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยภายใต้พระราชบัญญัติการตรวจคนเข้าเมือง ได้แก่ จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรน

การค้าผ่านแดน หมายถึง การขนส่งสินค้าผ่านเข้า-ออกไทย ผ่านประเทศเพื่อนบ้านประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการนำไปขนส่งต่อหรือใช้อุปโภคบริโภคในประเทศเองก็ได้ โดยในรายงานนี้เป็นมูลค่าของการค้าผ่านแดนที่ไทยเป็นประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง

หมายเหตุ : เรียบเรียงคำจำกัดความจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เอกสารฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ *ส่วนที่หนึ่ง* ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563 และ *ส่วนที่สอง* ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

การค้าชายแดนในปี 2563 ยังคงเป็นส่วนสำคัญของการค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยในปี 2563 การค้าชายแดนมีมูลค่า 760,241 ล้านบาท คิดเป็นส่วนประมาณร้อยละ 62 ของการค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน ในช่วงปี 2559 – 2563 อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของมูลค่าการค้าชายแดนลดลงเล็กน้อยประมาณร้อยละ 0.7 ต่อปี สำหรับดุลการค้าไทยได้เปรียบดุลการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอด และได้เปรียบดุลการค้ากับทุกประเทศยกเว้นมาเลเซีย ภาพรวมในช่วงปี 2559 – 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.8 ต่อปี โดยปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดน 135,813 ล้านบาท

การค้าชายแดนกับมาเลเซียมีมูลค่าการค้าสูงที่สุด โดยในปี 2563 มีมูลค่า 249,499 ล้านบาท คิดเป็นส่วนร้อยละ 32.9 รองลงมา ได้แก่ สปป.ลาว (ร้อยละ 24.9) เมียนมา (ร้อยละ 21.7) และกัมพูชา (ร้อยละ 20.5) โดยมีด่านศุลกากรสะเดา (จ.สงขลา) เป็นจุดผ่านแดนสำคัญที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดเป็นอันดับ 1 ของประเทศ ซึ่งมูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านดังกล่าวมีมูลค่า 208,646 ล้านบาท นอกจากนี้ มีด่านศุลกากรปาดังเบซาร์เป็นอีกช่วงทางการค้าที่สำคัญ และด้านการส่งออกไปยังมาเลเซียในช่วงปี 2559 – 2563 โดยเฉลี่ยมีมูลค่าค่อนข้างคงตัว โดยในปี 2563 การส่งออกมีมูลค่า 124,193 ล้านบาท ซึ่งสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุดคือยางพารา คิดเป็นร้อยละ 16.4 (20,347 ล้านบาท) ของมูลค่าการส่งออกไปยังมาเลเซียทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 12.0 รองลงมา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ และไม้แปรรูป ตามลำดับ

สำหรับการนำเข้าจากมาเลเซียมีความผันผวน อย่างไรก็ดี โดยรวมระหว่างปี 2559 – 2563 มีมูลค่าการนำเข้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 4.4 ต่อปี และในปี 2563 การนำเข้าจากมาเลเซียมีมูลค่าสูงที่สุด (125,306 ล้านบาท) เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุดคือเทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 20.1 (25,227 ล้านบาท) ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากมาเลเซียทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากจากปี 2562 รองลงมา ได้แก่ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ และเครื่องจักรไฟฟ้าอื่นๆ และส่วนประกอบตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยียังคงเป็นสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากมาเลเซีย อย่างไรก็ดี จากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้รัฐบาลมาเลเซียประกาศบังคับใช้มาตรการควบคุมการสัญจร แบบมีเงื่อนไข (Conditional Movement Control Order - CMCO) ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าโดยรวมลดจากปี 2562 ร้อยละ 15.0 ในส่วนของดุลการค้าในช่วงปี 2559 - 2563 ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามาเลเซียมาโดยตลอด โดยปี 2563 ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 1,113 ล้านบาท

การค้าชายแดนระหว่างไทย-สปป.ลาว มีมูลค่าการค้าสูงเป็นลำดับสองรองจากมาเลเซีย โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้าประมาณ 189,836 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 เฉลี่ยร้อยละ 1.6 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 3.9 สำหรับการส่งออกในปี 2563 มีมูลค่าประมาณ 103,622 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 12.1 **โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุดคือน้ำมันดีเซล** คิดเป็นร้อยละ 9.3 (9,635 ล้านบาท) ของมูลค่าการส่งออกไปยัง สปป.ลาว ทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ รถยนต์นั่ง และสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2563 ตั้งแต่ช่วงเดือนเมษายนเป็นต้นมามีมูลค่าการส่งออกน้ำมันดีเซลรายเดือนลดลง โดยในเดือนเมษายน มีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 504 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากการที่บริษัทรัฐวิสาหกิจน้ำมันเชื้อเพลิงลาว ลดการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งจากต่างประเทศและจากผู้ผลิตภายในประเทศลดลงร้อยละ 10 ในช่วงไตรมาสที่ 3 เนื่องจากความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

สำหรับการนำเข้าสินค้าจาก สปป.ลาว มายังประเทศไทย **สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุดยังคงเป็นพลังงานไฟฟ้า** คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.3 (55,399 ล้านบาท) ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจาก สปป.ลาว ทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ทองคำ ผักและของปรุงแต่งจากผัก ทองแดงและผลิตภัณฑ์ และเครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรศัพท์ อุปกรณ์) ตามลำดับ ในช่วงปี 2559 – 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว มาโดยตลอด โดยในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้า 17,409 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การได้เปรียบดุลการค้าในช่วงปี 2559 – 2563 ลดลงอย่างต่อเนื่องโดยลดลงเฉลี่ยร้อยละ 27.2 ต่อปี สำหรับช่องทางการค้าชายแดนระหว่างไทย-สปป.ลาว มีช่องทางที่สำคัญ ได้แก่ ด้านศุลกากรหนองคาย ด้านศุลกากรมุกดาหาร ด้านศุลกากรทุ่งช้าง (จ.น่าน) ด้านศุลกากรช่องเม็ก (จ.อุบลราชธานี) ด้านศุลกากรท่าลี่ (จ.เลย) และด้านศุลกากรนครพนม

การค้าชายแดนระหว่างไทย-เมียนมา มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นลำดับสามรองจากมาเลเซีย และ สปป.ลาว โดยปี 2563 มีมูลค่าการค้าชายแดน 164,779 ล้านบาท และลดลงจากปี 2559 เฉลี่ยประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี **โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุดคือเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์** คิดเป็นประมาณร้อยละ 8.0 (6,990 ล้านบาท) ของมูลค่าการส่งออกไปยังเมียนมาทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ น้ำมันดีเซล ผ้าผืนและด้าย ปูนซีเมนต์ และรถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ ตามลำดับ การส่งออกชายแดนจากไทยไปเมียนมามีมูลค่าลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในเมียนมาที่เริ่มรุนแรงขึ้นในช่วงเดือนเมษายน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจบริเวณชายแดนและการค้าชายแดนชะลอตัว

สำหรับการนำเข้าจากเมียนมาในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ต่อปี **โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุดคือก๊าซธรรมชาติ** คิดเป็นประมาณร้อยละ 74.2 (57,675 ล้านบาท) ของมูลค่าการนำเข้าจากเมียนมาทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ธัญพืช สัตว์น้ำ ปลาหมึกสดแช่เย็น-แช่แข็ง และโค กระบือ สุกร แพะ แกะ ตามลำดับ ในช่วงปี 2559 – 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับเมียนมาโดยตลอด โดยในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้า 9,401 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 70.3 สำหรับช่องทางการค้าชายแดนระหว่างไทย-เมียนมาที่สำคัญ ได้แก่ ด้านศุลกากรแม่สอด (จ.ตาก) ด้านศุลกากรสังขละบุรี (จ.กาญจนบุรี) ด้านศุลกากรระนอง (จ.ระนอง) และด้านศุลกากรแม่สาย (จ.เชียงราย)

การค้าชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชามีมูลค่าการค้าชายแดนน้อยที่สุด โดยปี 2563 มีมูลค่าการค้าประมาณ 156,127 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 เฉลี่ยร้อยละ 7.0 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในปี 2563 การส่งออกไปยังกัมพูชามีมูลค่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ โดยมีมูลค่าการส่งออกประมาณ 133,121 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 4.9 **โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุดคือเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์** คิดเป็นร้อยละ 10.7 (14,224 ล้านบาท) ของมูลค่าการส่งออกไปยังกัมพูชาทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ รถยนต์นั่ง รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ และเครื่องยนต์ สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ ตามลำดับ ในภาพรวมปี 2563 สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ยังคงเป็นสินค้าประเภทอุปโภคบริโภคเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม การส่งออกสินค้าไปยังกัมพูชาได้รับผลกระทบจากการปิดด่านชายแดนเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เช่นเดียวกับการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ

สำหรับการนำเข้าสินค้าจากกัมพูชามายังประเทศไทยในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 23,006 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ประมาณร้อยละ 8.6 **โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุดคือผักและของปรุงแต่งจากผัก** คิดเป็นประมาณร้อยละ 36.5 (8,403 ล้านบาท) ของมูลค่าการนำเข้าจากกัมพูชาทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน เสื้อผ้าสำเร็จรูป และธัญพืช ตามลำดับ ในช่วงปี 2559 – 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับเมียนมาโดยตลอด โดยในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้า 110,116 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 7.4 สำหรับช่องทางการค้าชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชาที่สำคัญ ได้แก่ ด่านศุลกากรอรัญประเทศ (จ.สระแก้ว) ด่านศุลกากรคลองใหญ่ (จ.ตราด) ด่านศุลกากรจันทบุรี และด่านศุลกากรสุรินทร์

การค้าชายแดนของไทยในระยะต่อไปยังคงต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ยังคงแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยในปี 2564 สถานการณ์การแพร่ระบาดในประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนเนื่องจากรัฐบาลของแต่ละประเทศต่างออกมาตรการควบคุมการสัญจรและการข้ามแดนเพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาด ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจบริเวณชายแดนเกิดการชะลอตัวหรือหยุดชะงัก อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านได้ร่วมเจรจาหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และภาคเอกชนได้มีการปรับตัวเพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจบริเวณชายแดนสามารถดำเนินต่อไปได้ เพื่อลดผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 และเพิ่มศักยภาพของการค้าชายแดน เช่น การปรับมาใช้ช่องทางออนไลน์ในการค้าขาย การพัฒนาถนนเชื่อมโยงจากเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย (เมียนมา) ไปยังด่านทิกของเมียนมา ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับด่านพุน้ำร้อนของไทยและตั้งอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สปป.ลาว – จีน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จและเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการในเดือนธันวาคม 2564 ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Belt and Road Initiative (BRI)

นอกจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาแล้ว นโยบายทางการค้าการลงทุนและการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น นโยบายของเมียนมาซึ่งหลังจากเกิดเหตุการณ์รัฐประหารเมียนมาได้ออกประกาศไม่อนุญาตนำเข้าสินค้าเครื่องดื่ม 35 รายการ เช่น เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกาแฟและชา กาแฟสำเร็จรูป เครื่องดื่มชูกำลัง และไม่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าสูบ ผงชงพอกและยาเสพติดด้วยบัตรการค้าเฉพาะบุคคล (Individual Trading Card: ITC Card) ซึ่งเป็นการดำเนินตามนโยบายรัฐบาลภายใต้

การบริหารสภาแห่งรัฐ (State Administration Council-SAC) เพื่อเน้นการพึ่งพาตนเอง และลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งการออกประกาศดังกล่าวส่งผลต่อมูลค่าการค้าชายแดนกับเมียนมา เนื่องจากที่ผ่านมาเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าส่งออกไปยังเมียนมาที่สำคัญของไทย นโยบายของมาเลเซียในการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 เศรษฐกิจดิจิทัล และการรวมกลุ่มเศรษฐกิจระดับภูมิภาค และแผนพิมพ์เขียวเศรษฐกิจดิจิทัลมาเลเซียระยะ 10 ปี (10-year Digital Economy Blueprint : MyDIGITAL) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงมาเลเซียไปสู่ประเทศเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีรายได้สูง เป็นประเด็นที่ไทยยังต้องติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

ไทยมีการค้าผ่านแดนกับ 3 ประเทศหลัก ได้แก่ จีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน และมณฑลกว่างสี) เวียดนาม และสิงคโปร์ ซึ่งมูลค่าการค้าผ่านแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2559 – 2563 มีความผันผวน อย่างไรก็ดี โดยรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.8 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 386,818 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 13.4 สำหรับดุลการค้าผ่านแดนในช่วง 2559 – 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าผ่านแดน 16,293 ล้านบาท อย่างไรก็ดี ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 69.4

การค้าผ่านแดนของไทยกับจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน และมณฑลกว่างสี) มีมูลค่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่น โดยมีมูลค่าการค้า 238,790 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 61.7 ของมูลค่าการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ (ประมาณร้อยละ 22.9) และเวียดนาม (ประมาณร้อยละ 15.3) ในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการค้าผ่านแดนกับจีนตอนใต้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉลี่ยร้อยละ 13.8 ต่อปี การส่งออกไปยังจีนตอนใต้มีมูลค่า 121,984 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 8.7 โดยผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้งเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.5 (32,352 ล้านบาท) ของมูลค่าส่งออกผ่านแดนกับจีนตอนใต้ทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา ผลิตภัณฑ์ยาง และไม้แปรรูป ตามลำดับ เนื่องจากไทยทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับจีนทำให้ได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีศุลกากรจากการส่งออกผลไม้สด ผลไม้แช่แข็ง และแห้งไปยังจีน ซึ่งส่งผลต่อการขยายตลาดทำให้ในปี 2562 จีนเป็นตลาดส่งออกสินค้าประเภทผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้งอันดับ 1 ของไทย

สำหรับการนำเข้า ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนจากจีนตอนใต้ประมาณ 116,805 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 34.7 โดยเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.6 (21,708 ล้านบาท) ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนจากจีนทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 6.1 รองลงมา ได้แก่ เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ และเครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ ตามลำดับ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ยังคงเป็นสินค้านำเข้าหลักจากจีนเนื่องจากฐานการผลิตสินค้าประเภทดังกล่าวในจีนมีราคาถูกและสินค้าในกลุ่มนี้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ยังคงมีความต้องการเพิ่มขึ้นจากแนวโน้มการ Work From Home และการเรียนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 สำหรับช่องทางการค้าผ่านแดนหลักกับจีน ได้แก่ ด้านศุลกากรมุกดาหาร ด้านศุลกากรปางดงเบงขาร์ (จ.สงขลา) ด้านศุลกากรนครพนม ด้านศุลกากรเชียงของ (จ.เชียงราย) และด้านศุลกากรสะเดา (จ.สงขลา)

การค้าผ่านแดนของไทยกับสิงคโปร์มีมูลค่าสูงเป็นอันดับที่ 2 โดยมูลค่าการค้าผ่านแดนในช่วงปี 2559 – 2563 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี และในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 88,729 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 17.2 สำหรับการส่งออกในปี 2563 มีมูลค่า 35,548 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 เฉลี่ยร้อยละ 13 **โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด** คิดเป็นร้อยละ 33.6 (11,929 ล้านบาท) ของมูลค่าส่งออกผ่านแดนกับประเทศสิงคโปร์ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 33.8 รองลงมา ได้แก่ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องตัดต่อและป้องกันวงจรไฟฟ้า และนมและผลิตภัณฑ์นม ตามลำดับ ซึ่งการส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และแผงวงจรไฟฟ้ามีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างมาก

สำหรับการนำเข้าในปี 2563 มีมูลค่าประมาณ 53,181 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 20.1 **โดยแท็บเล็ตสำหรับคอมพิวเตอร์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด** คิดเป็นร้อยละ 73.0 (38,851 ล้านบาท) ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนจากสิงคโปร์ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 73.1 รองลงมา ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรกลอื่นๆ และส่วนประกอบ เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรม และส่วนประกอบ และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ โดยมีช่องทางการค้าผ่านแดนที่สำคัญ ได้แก่ ด้านศุลกากรสะเดา (จ.สงขลา) และด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ (จ.สงขลา) สำหรับในช่วงปี 2559 -2563 ไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับสิงคโปร์ทุกปี โดยในปี 2563 ไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับสิงคโปร์ 17,634 ล้านบาท เสียเปรียบเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 37.8

การค้าผ่านแดนของไทยกับเวียดนามมีมูลค่าสูงเป็นลำดับ 3 รองจากจีน และสิงคโปร์ ในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.6 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 59,300 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 10.8 อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2560 – 2563 มูลค่าการค้าลดลงโดยตลอด การส่งออกไปยังเวียดนามมีมูลค่า 44,024 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 17.8 **โดยผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้งเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด** (10,908 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 24.8 ของมูลค่าการส่งออกผ่านแดนไปยังเวียดนามทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์และไดโอด สินค้าปศุสัตว์ และลำไยแห้ง ตามลำดับ

สำหรับการนำเข้า ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 15,276 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 18.1 **โดยเครื่องรับวิทยุ โทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์เป็นสินค้านำเข้าสูงที่สุด** คิดเป็นร้อยละ 64.3 (6,455 ล้านบาท) ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนกับเวียดนามทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เคมีภัณฑ์อื่นๆ ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ คอนแทกเลนซ์และเลนส์ และพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชอื่นๆ ตามลำดับ ในช่วงปี 2559 -2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนามมาโดยตลอด โดยในปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 28,747 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 52.0 ทั้งนี้ ไทยมีช่องทางการค้าผ่านแดนหลักกับเวียดนาม ได้แก่ ด้านศุลกากรนครพนม และด่านศุลกากรมุกดาหาร

การค้าผ่านแดนของไทยในระยะต่อไป แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ยังคงอยู่ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในประเทศจีน สิงคโปร์ และเวียดนาม รวมถึงในประเทศไทยยังคงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการค้าผ่านแดนของไทยในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม การค้าผ่านแดนของไทยกับทั้ง 3 ประเทศ ยังสามารถดำเนินการได้ เนื่องจากประเทศต่างๆ เริ่มเปิดพรมแดนและกำหนดมาตรการที่จะลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา แต่ในบางรายสินค้าภาคธุรกิจอาจจำเป็นต้องปรับตัว

โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและระบบการตรวจผ่านข้ามแดนของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดความปลอดภัย ซึ่งอาจทำให้ระยะเวลาในการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้นและเกิต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมเพื่อผ่านระบบการตรวจผ่านของแต่ละประเทศ ซึ่งมีความจำเป็นจนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในภูมิภาคจะคลี่คลาย

อย่างไรก็ดี นอกจากมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 แล้ว การเชื่อมโยงระบบการตรวจสอบเอกสารศุลกากรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามกรอบความตกลงอาเซียน (ASEAN Single Window : ASW) ซึ่งประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าผ่านแดน เช่น กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมายังอยู่ระหว่างการพัฒนา และการดำเนินการตามความตกลงการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงหรือ GMS-CBTA ที่ช่วยต่อขยายการขนส่งไปถึงประเทศจีนตอนใต้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการค้าผ่านแดนและลดผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ซึ่งแม้มีความคืบหน้าในหลักการตรวจปล่อยสินค้าและการเดินทางขนส่งสินค้าข้ามแดนในบริเวณแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor : EWEC) เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดนแต่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ จึงทำให้เกิดอุปสรรคต่อการค้าผ่านแดนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเกิดสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 เนื่องจากระบบการผ่านแดนที่ยังไม่เป็นระบบเดียวกัน ดังนั้น ทั้งภาครัฐและเอกชนควรต้องติดตามศึกษาข้อมูลด้านการค้าการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านและปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเป็นระยะๆ ขณะเดียวกันจะต้องเร่งผลักดันการเชื่อมโยงระบบการตรวจสอบเอกสารศุลกากรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามกรอบความตกลงอาเซียน (ASEAN Single Window : ASW) และการดำเนินการตามความตกลงการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเพื่อสนับสนุนการค้าผ่านแดนและลดผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

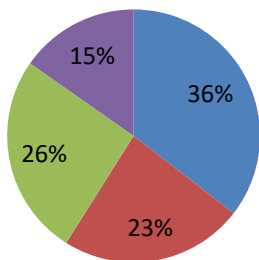
ปี 2563 (มกราคม – ธันวาคม)

1.1 ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างปี 2559 - 2563

1.1.1 มูลค่าการค้าชายแดน

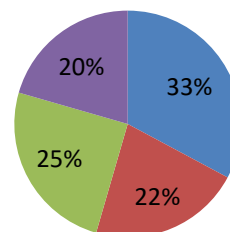
- (1) การค้าชายแดนเป็นส่วนสำคัญของการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน โดยในปี 2559 มูลค่าการค้าชายแดนคิดเป็นร้อยละ 58 ของการค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 62 ในปี 2563 ซึ่งมีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 760,241 ล้านบาท
- (2) ในช่วงปี 2559 - 2561 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น และลดลงในช่วงปี 2562 - 2563 โดยรวมการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านระหว่างปี 2559 - 2563 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี ลดลงจาก 1,354,223 ล้านบาท ในปี 2559 เป็น 1,218,322 ล้านบาท ในปี 2563
- (3) มูลค่าการค้าชายแดนกับมาเลเซียมีมูลค่าสูงที่สุด โดยในปี 2563 มีสัดส่วนร้อยละ 33 ของมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สปป.ลาว (ร้อยละ 25) เมียนมา (ร้อยละ 22) และกัมพูชา (ร้อยละ 20) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 1 : สัดส่วนการค้าชายแดน ปี 2559

- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - เมียนมา ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด

แผนภูมิที่ 2 : สัดส่วนการค้าชายแดน 2563

- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - เมียนมา ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 1 : มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทย-ประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา)
ปี 2559 - 2563

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ปี					อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยระหว่างปี 2559 -2563 (ร้อยละ)	อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยระหว่างปี 2562 -2563 (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	2563		
การค้าระหว่างประเทศ ไทย-ประเทศเพื่อนบ้าน							
มูลค่าการค้ารวม	1,354,223	1,396,751	1,535,945	1,450,655	1,218,322	-2.1	-16.0
ส่งออก	787,875	808,768	898,511	796,311	680,506	-3.0	-14.5
นำเข้า	566,348	587,983	637,435	654,344	537,816	-0.7	-17.8
ดุลการค้า	221,527	220,785	261,076	141,967	142,691	-6.8	0.5
การค้าชายแดน ไทย-ประเทศเพื่อนบ้าน							
มูลค่าการค้ารวม	786,836	800,986	855,807	826,412	760,241	-0.7	-8.0
ส่งออก	469,644	479,457	502,842	484,081	448,027	-1.1	-7.4
นำเข้า	317,192	321,529	352,965	342,331	312,214	-0.2	-8.8
ดุลการค้า	152,452	157,928	149,877	141,750	135,813	-2.8	-4.2
สัดส่วนมูลค่าการค้า ชายแดนต่อมูลค่า การค้าระหว่างประเทศ กับประเทศเพื่อนบ้าน (ร้อยละ)	58	57	56	57	62	-	-

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

1.1.2 มูลค่าการส่งออก - นำเข้า : การค้าชายแดนมีอัตราการส่งออกและนำเข้าลดลง โดยในช่วงปี 2559 - 2563 มูลค่าการส่งออกลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.1 ต่อปี และการนำเข้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.2 ต่อปี

- (1) มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2559 - 2561 และลดลงในปี 2562 - 2563 โดยมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 469,644 ล้านบาท ในปี 2559 เป็น 502,842 ล้านบาท ในปี 2561 และในปี 2563 มีมูลค่า 448,027 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 เฉลี่ยร้อยละ 7.4 โดยในปี 2563 การส่งออกไปยังกัมพูชาเป็นการส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.7 ของมูลค่าการส่งออกชายแดนทั้งหมด
- (2) มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2559 - 2561 และลดลงในปี 2562 - 2563 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับมูลค่าการส่งออก โดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 317,192 ล้านบาท ในปี 2559 เป็น 352,965 ล้านบาท ในปี 2561 และในปี 2563 มีมูลค่า 312,214 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 เฉลี่ยร้อยละ 8.8

1.1.3 ดุลการค้า

- (1) ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนมาโดยตลอดในช่วงปี 2559 - 2563 โดยในปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้า 135,813 ล้านบาท อย่างไรก็ดี ในช่วงปี 2560 - 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าลดลง โดยลดลงจากปี 2560 เหลือร้อยละ 3.7
- (2) ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับทุกประเทศ ยกเว้นมาเลเซีย โดยในช่วงปี 2559 - 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับกัมพูชาสูงที่สุด ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 9.1 ต่อปี จาก 80,705 ล้านบาท ในปี 2559 เป็น 110,116 ล้านบาทในปี 2563 ในขณะที่ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเมียนมาลดลงเฉลี่ยร้อยละ 9.1 ต่อปี และกับ สปป.ลาว ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 27.2 ต่อปี สำหรับมาเลเซียในช่วงปี 2559 - 2563 ไทยเสียเปรียบดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง โดยเสียเปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 22.9 ต่อปี

ตารางที่ 2 : มูลค่าการค้าชายแดนไทยและอัตราการขยายตัว ปี 2559 - 2563

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (2559-2563) (%)	อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (2562-2563) (%)
	2559	2560	2561	2562	2563		
การค้าชายแดนรวม							
มูลค่าการค้ารวม	786,836	800,986	855,807	826,412	760,241	-0.7	-8.0
ส่งออก	469,644	479,457	502,842	484,081	448,027	-1.1	-7.4
นำเข้า	317,192	321,529	352,965	342,331	312,214	-0.2	-8.8
ดุลการค้า	152,452	157,928	149,877	141,750	135,813	-2.8	-4.2
มาเลเซีย							
มูลค่าการค้ารวม	279,226	289,102	308,248	274,491	249,499	-2.5	-9.1
ส่งออก	126,881	142,262	150,938	126,763	124,193	0.0	-2.0
นำเข้า	152,345	146,841	157,310	147,728	125,306	-4.4	-15.2
ดุลการค้า	-25,464	-4,579	-6,372	-20,965	-1,113	-22.9	94.7
สปป.ลาว							
มูลค่าการค้ารวม	202,896	206,989	213,568	197,447	189,836	-1.6	-3.9
ส่งออก	136,393	131,205	128,808	117,891	103,622	-6.6	-12.1
นำเข้า	66,502	75,783	84,760	79,555	86,214	7.0	8.4
ดุลการค้า	69,891	55,422	44,047	38,336	17,409	-27.2	-54.6
เมียนมา							
มูลค่าการค้ารวม	184,593	179,649	188,635	193,263	164,779	-2.5	-14.7
ส่งออก	105,956	104,285	100,520	99,392	87,090	-4.7	-12.4
นำเข้า	78,636	75,364	88,115	93,871	77,689	0.5	-17.2
ดุลการค้า	27,320	28,920	12,405	5,522	9,401	-9.1	70.3
กัมพูชา							
มูลค่าการค้ารวม	120,122	125,246	145,356	161,211	156,127	7.0	-3.2
ส่งออก	100,413	101,705	122,576	140,034	133,121	7.8	-4.9
นำเข้า	19,708	23,541	22,780	21,178	23,006	4.5	8.6
ดุลการค้า	80,705	78,164	99,796	118,856	110,116	9.1	-7.4

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

1.2 การค้าขายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจำแนกรายประเทศ

1.2.1 ไทย-มาเลเซีย : มีมูลค่าการค้าสูงที่สุด โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้ารวม 249,499 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 (มีมูลค่าประมาณ 279,226 ล้านบาท) เฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 9.1 โดยประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออก และนำเข้าระหว่างปี 2559 – 2563 มีดังนี้

(1) การส่งออกและการนำเข้า

(1.1) การส่งออก : เพิ่มขึ้นในช่วงปี 2559 - 2561 และลดลงในช่วงปี 2562 - 2563 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 124,193 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 126,763 ล้านบาท ลดลงอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.0 สำหรับประเภทสินค้าส่งออกในปี 2563 ยางพาราเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด มีมูลค่า 20,347 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 16.4 ของมูลค่าการส่งออกไปยังมาเลเซียทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 12.0 รองลงมา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (17,968 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 22.9) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (6,902 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 14.3) สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ (4,668 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 32.0) และไม้แปรรูป (3,331 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.8)

ในปี 2563 มาเลเซียเป็นตลาดการส่งออกยางพาราที่สำคัญเป็นอันดับ 2 ของไทย โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.7 ของมูลค่าการส่งออกยางพาราของไทยทั้งหมด และขยายตัวจากปี 2562 ประมาณ ร้อยละ 12 เนื่องจากในเดือนเมษายน 2563 มาเลเซียอนุญาตให้ไทยสามารถขนส่งสินค้าเพื่อการส่งออกได้อย่างเต็มรูปแบบ โดยวิธีขนส่งทางรถไปขึ้นระบบรางของมาเลเซียผ่านด่านสะเตาะและด่านปาดังเบซาร์ หลังจากได้มีการปิดด่านชั่วคราวอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโควิด-19 ในปี 2562

(1.2) การนำเข้า : มีความผันผวนในช่วงปี 2559 – 2561 และลดลงในช่วงปี 2562 - 2563 ซึ่งในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 125,306 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 15.2 ซึ่งมีมูลค่า 147,728 ล้านบาท **โดยเทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด** คือ 25,227 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 20.1 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากมาเลเซียทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 โดยเพิ่มขึ้นจาก 399 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 25,227 ล้านบาท ในปี 2563 รองลงมา ได้แก่ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (10,219 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 30.5) ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ (6,032 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 84.6) อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (5,341 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.4) และเครื่องจักรไฟฟ้าอื่นๆ และส่วนประกอบ (5,330 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 35.9)

สินค้าอิเล็กทรอนิกส์และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยียังคงเป็นสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากมาเลเซียในปี 2563 อย่างไรก็ดี จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้รัฐบาลมาเลเซียประกาศบังคับใช้มาตรการควบคุมการสัญจร แบบมีเงื่อนไข (Conditional Movement Control Order - CMCO) ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าโดยรวมลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 15.2

ในปี 2563 ไทยเสียเปรียบดุลการค้าชายแดนกับมาเลเซีย โดยเสียเปรียบดุลการค้า 1,113 ล้านบาท เสียเปรียบลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 94.7

(2) การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2563 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่า มีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่

(2.1) อันดับ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรสะเตา มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดอันดับ 1 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มีมูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 3.5 โดยในปี 2563

- มีมูลค่าการค้ารวม 208,646 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้
- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่า 17,843 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 22.9 รองลงมา ได้แก่ ยางพารา (17,836 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.9) แผงวงจรไฟฟ้า (4,491 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 28.7) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (3,760 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8) และวงจรพิมพ์ (3,210 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 135.4)
 - 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 12.7 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ มีมูลค่า 25,226 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 6,221.4 รองลงมา ได้แก่ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (8,974 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 32.2) ไคโดด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ (6,029 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 84.6) อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (5,161 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.0) และเครื่องจักรไฟฟ้าอื่นๆ และส่วนประกอบ (4,655 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 39.2)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 906 ล้านบาท โดยเสียเปรียบลดลงร้อยละ 96.2 จากปี 2562

(2.2) อันดับ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรปางดงเบซาร์ มีมูลค่าการค้าสูงสุดเป็นอันดับ 7 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มีมูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 31.2 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้ารวม 34,020 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 36.1 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่า 3,086 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 35.0 รองลงมา ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ (804 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 27.3) ไส้กรอก (591 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 17.7) เครื่องตัดต่อและป้องกันวงจรไฟฟ้า (581 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 27.7) และผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า (567 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 35.4)
- 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 26.3 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ มีมูลค่า 1,575 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 22.7 รองลงมา ได้แก่ รถยนต์นั่ง (1,514 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 55.2) เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ (1,360 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 11.9) ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (1,245 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 15.5) และ กาแฟ ชา เครื่องเทศ (1,133 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.2)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 2,473 ล้านบาท โดยเสียเปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2,548.5 จากปี 2562

1.2.2 ไทย-สปป.ลาว มีมูลค่าการค้าสูงเป็นลำดับสองรองจากมาเลเซีย โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 189,836 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 (มีมูลค่าประมาณ 202,896 ล้านบาท) เฉลี่ยร้อยละ 1.6 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 3.9 โดยประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2559 – 2563 มีดังนี้

(1) การส่งออกและการนำเข้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 103,622 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 12.1 โดยน้ำมันดีเซลเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด มีมูลค่าส่งออกประมาณ 9,635 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.3 ของมูลค่าการส่งออกไปยัง สปป.ลาว ทั้งหมด ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 32.9 รองลงมา ได้แก่ สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ (6,514 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 14.0) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (5,247 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 17.5) รถยนต์นั่ง (4,273 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 34.6) และสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ (3,723 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10.6)

ในช่วงต้นปี 2563 การส่งออกน้ำมันดีเซลรายเดือนมีมูลค่าเฉลี่ยประมาณ 1,212 ล้านบาท/เดือน ซึ่งมีมูลค่าใกล้เคียงกับมูลค่าการส่งออกรายเดือนในปี 2562 แต่ในช่วงเดือนเมษายนเป็นต้นมามีมูลค่าการส่งออกน้ำมันดีเซลรายเดือนลดลง โดยในเดือนเมษายนมีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 504 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากการที่บริษัท รัฐวิสาหกิจน้ำมันเชื้อเพลิงลาวลดการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งจากต่างประเทศและลดการซื้อจากผู้ผลิตภายในประเทศร้อยละ 10 ในช่วงไตรมาสที่ 3 เพราะความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์โควิด-19

(1.2) การนำเข้า : ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 86,214 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ประมาณร้อยละ 8.4 โดยเชื้อเพลิงอื่นๆ (พลังงานไฟฟ้า) เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด มีมูลค่าประมาณ 55,399 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 64.3 ของมูลค่าการนำเข้าจาก สปป.ลาว ทั้งหมด เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.4 รองลงมา ได้แก่ ทองคำ (5,595 ล้านบาท) ผักและของปรุงแต่งจากผัก (5,188 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 84.2) ทองแดงและผลิตภัณฑ์ (4,803 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 62.2) และเครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ อุปกรณ์) (4,607 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 33.0)

รายการสินค้านำเข้าจาก สปป.ลาว ที่สูงสุดในปี 2563 ยังคงเป็นพลังงานไฟฟ้า ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ สปป.ลาว ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นแบตเตอรี่แห่งเอเชีย (Battery of Asia) โดยเมื่อสิ้นปี 2563 บริษัท ผลิตไฟฟ้าลาว (มหาชน) (EDL-Gen) ซึ่งเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าพลังงานสะอาดรายสำคัญใน สปป.ลาว มีโครงการโรงไฟฟ้าที่เปิดดำเนินการแล้ว 27 โครงการ ซึ่งมีกำลังการผลิตติดตั้งรวมของโครงการที่เปิดดำเนินการแล้วประมาณ 1,683 เมกะวัตต์

ในปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 17,409 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2559 – 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าลดลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉลี่ยร้อยละ 27.2 ต่อปี และลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 54.6

(2) การค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2563 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่ามีจำนวน 6 แห่ง ได้แก่

(2.1) อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรหนองคาย มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 4 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 - 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 60,654 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 8.5 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือน้ำมันดีเซล มีมูลค่า 3,471 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 35.1 รองลงมา ได้แก่ รถยนต์นั่ง (3,273 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 40.8) เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (2,602 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 57.5) สินค้าแร่และเชื้อเพลิงอื่นๆ (1,892 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.6) และน้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (1,859 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 18.6)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 73.6 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เชื้อเพลิงอื่นๆ มีมูลค่า 5,634 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 9.1 รองลงมา ได้แก่ ทองคำ (5,595 ล้านบาท) รองเท้า (428 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7) ลวด และสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน (350 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 48.1) และเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (266 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 4.0)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 33,710 ล้านบาท โดยได้เปรียบลดลงร้อยละ 23.0 จากปี 2562

(2.2) อันดับที่ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรมุกดาหาร มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 6 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 28.3 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 40,408 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 21.4 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ มีมูลค่า 1,476 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 24.8 รองลงมา ได้แก่ สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ (1,407 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.5) เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ (1,277 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 18.9) ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ (1,187 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 22.0) และน้ำมันดีเซล (917 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 20.6)
- 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 33.6 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เชื้อเพลิงอื่นๆ มีมูลค่า 8,336 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 20.1 รองลงมา ได้แก่ ทองแดงและผลิตภัณฑ์ (4,775 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 62.4) เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (4,606 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 33.0) เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ (1,740 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 46.6) และคอนแทคเลนส์และเลนส์ (305 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.3)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 2,234 ล้านบาท โดยเสียเปรียบลดลงร้อยละ 71.5 จากปี 2562

(2.3) **อันดับที่ 3 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรทุ่งช้าง** มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 9 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 4.8 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 26,155 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือน้ำมันดีเซล มีมูลค่า 1,345 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 29.4 รองลงมา ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (797 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.6) เครื่องกังหันไพพ่นและกังหันอื่นๆ (475 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 0.17 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 475 ล้านบาท ในปี 2563) เครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้างและส่วนประกอบ (324 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 196.2) และสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ (224 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.9)
- 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 6.5 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เชื้อเพลิงอื่นๆ มีมูลค่า 20,991 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 6.5 รองลงมา ได้แก่ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืชอื่นๆ (ไม่รวมพืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ และผักและของปรุงแต่งจากผัก) (33 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 104.2) ธัญพืช (26 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.6) ผลิตภัณฑ์จากแร่อื่นๆ (4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 331.4) และผักและของปรุงแต่งจากผัก (3 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 34.5)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 15,980 ล้านบาท โดยเสียเปรียบดุลลงร้อยละ 9.1 จากปี 2562

(2.4) **อันดับที่ 4 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรช่องเม็ก** มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 10 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.5 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 21,340 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 1.1 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือน้ำมันดีเซลมีมูลค่า 1,503 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 29.3 รองลงมา ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (952 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 20.6) ยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ (403 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.5) ปุ๋ย (391 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.6) และบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปและอาหารสำเร็จ (389 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 55.1)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 126.1 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือเชื้อเพลิงอื่นๆ มีมูลค่า 4,459 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 277.2 รองลงมา ได้แก่ ผักและของปรุงแต่งจากผัก (4,168 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 86.7) ผลไม้อื่นๆ และของปรุงแต่งจากผลไม้ (706 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 144.0) กาแฟ ชา เครื่องเทศ (397 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 14.5) และลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน (100 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 19.3)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 1,244 ล้านบาท โดยได้เปรียบดุลลงร้อยละ 82.2 จากปี 2562

(2.5) **อันดับที่ 5 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรท่าลี่** มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 14 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.5 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 16,370 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 17.6 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือน้ำมันดีเซล มีมูลค่า 1,155 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 32.6

รองลงมา ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (715 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 41.6) สินค้าแร่และเชื้อเพลิงอื่นๆ (221 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 291.5) เหล็กและเหล็กกล้า (199 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.8) และยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ (115 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.6)

- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 214.5 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือเชื้อเพลิงอื่นๆ มีมูลค่า 11,638 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 266.7 รองลงมา ได้แก่ ผักและของปรุงแต่งจากผัก (474 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0) ธัญพืช (153 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 20.2) พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ (52 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.5) และผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ (50 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 27.9)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 8,504 ล้านบาท โดยเสียเปรียบเพิ่มขึ้นร้อยละ 1,136.3 จากปี 2562

(2.6) อันดับที่ 6 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรนครพนม มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 15 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 15,625 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.5 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือสินค้าปศุสัตว์อื่นๆ มีมูลค่า 3,807 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 14.8 รองลงมา ได้แก่ เครื่องสำอาง เครื่องหอมและสบู่ (1,170 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.9) สินค้าแร่และเชื้อเพลิงอื่นๆ (513 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 113.0) วัตถุดิบเพื่อใช้ทำเครื่องสำอาง (229 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.2) และผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีอื่นๆ (209 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 9.5)
- 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 10.0 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือเชื้อเพลิงอื่นๆ มีมูลค่า 3,956 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 6.5 รองลงมา ได้แก่ ปูนซีเมนต์ (1,681 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 25.1) ปุ๋ย (607 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5) ผลิตภัณฑ์จากแร่อื่นๆ (268 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.3) และผักและของปรุงแต่งจากผัก (99 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3,518.9)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 2,349 ล้านบาท โดยได้เปรียบเพิ่มขึ้นร้อยละ 394.5 จากปี 2562

1.2.3 ไทย-เมียนมา มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นลำดับสามรองจากมาเลเซีย และ สปป.ลาว โดยปี 2563 มีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 164,779 ล้านบาท ลดลงจากจากปี 2559 (มีมูลค่าประมาณ 184,593 ล้านบาท) เฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 3.9 โดยมีรายละเอียดมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2559 - 2563 ดังนี้

(1) การส่งออกและการนำเข้า

- (1.1) การส่งออกลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2559 – 2563 ซึ่งในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 87,090 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 12.4 โดยเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด คือ 6,990 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 8.0 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าไปเมียนมาทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 6.4 รองลงมา ได้แก่ น้ำมันดีเซล (4,067 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 44.2) ผ้าฝ้ายและด้าย

(3,481 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 31.5) ปูนซีเมนต์ (3,005 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.8) และรถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (2,978 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 5.9)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่รุนแรงขึ้นในช่วงเดือนเมษายน 2563 ส่งผลให้รัฐบาลมีนโยบายประกาศใช้มาตรการ Lockdown และเกิดการชะลอตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจบริเวณชายแดนและการค้าชายแดน :ซึ่งส่งผลให้มูลค่าการส่งออกชายแดนจากไทยไปเมียนมาลดลง อย่างไรก็ตาม ในช่วงกลางปี 2563 เมื่อสามารถจำกัดวงการแพร่ระบาดได้รัฐบาลมีนโยบายจึงเริ่มผ่อนปรนมาตรการ และเปิดด่านให้สามารถขนส่งสินค้าชายแดนได้

- (1.2) การนำเข้ามีความผันผวนในช่วงปี 2559 – 2563 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 77,689 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 17.2 โดยก๊าซธรรมชาติเป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด ซึ่งมีมูลค่า 57,675 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 74.2 ของมูลค่าการนำเข้าจากเมียนมาทั้งหมด ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 25.2 รองลงมา ได้แก่ ัญพืช (6,748 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.8 ล้านบาท) สัตว์น้ำ (3,708 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8) ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง (1,618 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.3) และโค กระบือ สุกร แพะ แกะ (992 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 38.3)

การนำเข้าก๊าซธรรมชาติในปี 2563 มีมูลค่าลดลงจากปี 2562 ถึงร้อยละ 25.2 ส่วนหนึ่งมาจากในปี 2563 ไทยมีการใช้ก๊าซธรรมชาติลดลงประมาณร้อยละ 8.2 เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ส่งผลต่อห่วงโซ่อุปทานการดำเนินงาน ทำให้ความต้องการใช้พลังงานลดลง ประกอบกับการใช้ NGV เป็นเชื้อเพลิงรถยนต์ลดลง ร้อยละ 28.5 เนื่องจากผู้ใช้รถยนต์เชื้อเพลิง NGV บางส่วนเปลี่ยนมาใช้รถยนต์ที่ใช้น้ำมัน

ในช่วงปี 2559 – 2562 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับเมียนมาลดลง และเพิ่มขึ้นในปี 2563 ซึ่งได้เปรียบดุลการค้า 9,401 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากจากปี 2562 ร้อยละ 70.3

(2) การค้าชายแดนไทย-เมียนมาผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2563 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่ามีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่

- (2.1) อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรแม่สอด มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุดเป็นอันดับ 3 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 6.4 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 74,496 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 9.6 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ มีมูลค่า 5,908 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 10.0 รองลงมา ได้แก่ ผ้าผืนและด้าย (3,417 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 31.9) รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (2,922 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.1) สินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ (1,904 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.3) และเครื่องสำอาง เครื่องหอมและสบู (1,792 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.6)

- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.7 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือธัญพืช มีมูลค่า 5,594 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 31.7 รองลงมาได้แก่ โค กระบือ สุกร แพะ แกะ (810 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 26.6) พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ (775 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 9.1) เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ (504 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.2) และผักและของปรุงแต่งจากผัก (454 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.2)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 52,802 ล้านบาท โดยได้เปรียบดุลลงร้อยละ 13.9 จากปี 2562

(2.2) อันดับที่ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรสงขลาบุรี มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุดอันดับ 5 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 24.8 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 59,133 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 14.2 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือกุ้ง มีมูลค่า 182 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 8.42 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 182 ล้านบาท ในปี 2563 รองลงมา ได้แก่ เครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้างและส่วนประกอบ (106 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 254.9) เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (47 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 52.5) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (39 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 337.2) และปลา (36 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 152.9)
- 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 25.0 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือก๊าซธรรมชาติ มีมูลค่า 57,675 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 25.2 รองลงมา ได้แก่ ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง (352 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 45.8) สัตว์น้ำ (122 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16.3) ผักและของปรุงแต่งจากผัก (93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 120.0) และโค กระบือ สุกร แพะ แกะ (50 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.0)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 57,536 ล้านบาท โดยเสียเปรียบดุลลงร้อยละ 25.1 จากปี 2562

(2.3) อันดับที่ 3 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรระนอง มีมูลค่าการค้าสูงสุดเป็นอันดับ 12 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 16.0 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 17,002 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 28.1 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือน้ำมันดีเซล มีมูลค่า 1,766 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 44.3 รองลงมาได้แก่ ปูนซีเมนต์ (1,423 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4) ลวดเกลียว ลวดเคเบิล ลวดสลิง (818 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 38.5) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (706 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.8) และผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า (449 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 47.3)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.3 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือสัตว์น้ำ มีมูลค่า 3,008 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 16.4 รองลงมาได้แก่ ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์ (916 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7) ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง (813 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 59.6) ผลิตภัณฑ์โลหะทำด้วย

เหล็ก (252 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 979.8) และผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ (210 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 12.1)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 5,255 ล้านบาท โดยได้เปรียบลดลงร้อยละ 50.9 จากปี 2562

(2.4) อันดับที่ 4 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรแม่สาย มีมูลค่าการค้าสูงสุดเป็นอันดับ 16 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 12,577 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 4.6 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีมูลค่า 1,647 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 4.6 รองลงมา ได้แก่ น้ำมันดีเซล (895 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 45.4) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (792 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 40.4) เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (650 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10.0) และเครื่องสำอาง เครื่องหอมและสบู (648 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.5)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 276.6 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ัญชีพืช มีมูลค่า 1,127 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ (116 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 42.6) ผลไม้และของปรุงแต่งจากผลไม้ (55 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.6) ไม้แปรรูป (52 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 298.9) และเหล็ก (40 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 28.9)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 9,680 ล้านบาท โดยได้เปรียบลดลงร้อยละ 14.2 จากปี 2562

1.2.4 ไทย-กัมพูชา มีมูลค่าการค้าชายแดนเป็นอันดับสุดท้าย โดยปี 2563 มีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 156,127 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 (มีมูลค่า 120,122 ล้านบาท) เฉลี่ยร้อยละ 7.0 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 3.2 โดยมีรายละเอียดมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2559 - 2563 ดังนี้

(1) การส่งออกและนำเข้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 133,121 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 4.9 โดยเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่ง โดยมีมูลค่า 14,224 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.7 ของมูลค่าการส่งออกไปยังกัมพูชาทั้งหมด ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 4.8 รองลงมา ได้แก่ สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ (10,340 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 232.2) รถยนต์นั่ง (8,503 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 32.2) รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (4,697 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 24.5) และเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ (4,259 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 25.7)

การส่งออกสินค้าไปยังกัมพูชาได้รับผลกระทบจากการปิดด่านชายแดนเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เช่นเดียวกับการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ในภาพรวมปี 2563 สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ยังคงเป็นสินค้าประเภทอุปโภคบริโภคเป็นหลัก โดยสินค้าส่งออกที่มีการขยายตัวอย่างเห็นได้ชัดในปี 2563 คือ สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ ทั้งนี้ มีปัจจัยสำคัญมาจากการที่โรคโควิดแอฟริกาในสุกร

(ASF) ระบาดในกัมพูชา ซึ่งเริ่มพบการระบาดในช่วงปลายปี 2562 ทำให้กัมพูชามีความต้องการนำเข้าสุกรมีชีวิตเพื่อไปทดแทนผลผลิตที่เสียหายจากโรคดังกล่าว

- (1.2) **การนำเข้า :** ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 23,006 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ประมาณร้อยละ 8.6 โดยผักและของปรุงแต่งจากผักเป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงสุด โดยมีมูลค่า 8,403 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 36.5 ของมูลค่าการนำเข้าจากกัมพูชาทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 35.8 รองลงมา ได้แก่ อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (3,878 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.9) ลวดและสายเคเบิลที่หุ้มฉนวน (2,719 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 29.2) เสื้อผ้าสำเร็จรูป (1,243 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 32.4) และธัญพืช (981 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 234.2)

สินค้านำเข้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีมูลค่าลดลงจากปี 2562 ถึงร้อยละ 32.4 โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากในปี 2563 เศรษฐกิจโลกชะลอตัว จนปริมาณการส่งออกและสั่งซื้อจากเจ้าของสินค้าลดลง ส่งผลให้โรงงานในกลุ่มเสื้อผ้า รองเท้า และอุปกรณ์สำหรับการเดินทางกว่า 100 แห่ง ในกัมพูชาต้องปิดตัวลง

ในปี 2562 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับกัมพูชา 110,116 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 7.4

(2) การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2563 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่ามีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่

- (2.1) **อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรอรัญประเทศ** มีมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 13.9 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 87,115 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 16.6 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือรถยนต์นั่ง มีมูลค่า 8,341 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 29.6 รองลงมา ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (5,677 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.7) รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (4,536 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 23.5) เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ (4,240 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 25.8) และยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ (3,306 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16.8)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ผักและของปรุงแต่งจากผัก มีมูลค่า 3,647 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 11.7 รองลงมา ได้แก่ อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (2,900 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.4) เสื้อผ้าสำเร็จรูป (852 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 42.8) ทองแดงและผลิตภัณฑ์ (841 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.5) และธัญพืช (712 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 541.8)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 60,794 ล้านบาท โดยได้เปรียบลดลงร้อยละ 20.2 จากปี 2562

(2.2) อันดับที่ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรคลองใหญ่ มีมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับ 8 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 11.9 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 30,947 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 9.5 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ มีมูลค่า 3,124 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 5.3 รองลงมา ได้แก่ เครื่องสำอาง เครื่องหอมและสบู่ (1,471 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1) ยางยานพาหนะ (1,435 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 31.6) ผ้าผืนและด้าย (1,235 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.5) และสายไฟฟ้า สายเคเบิล (1,035 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 18.6)
- 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 28.2 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน มีมูลค่า 2,248 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 31.6 รองลงมา ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป (391 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6) สัตว์น้ำ (359 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 39.4) เสื้อผ้าอื่นๆ (204 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.8) และวัสดุทำจากยางอื่นๆ (27 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 40.4)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 24,395 ล้านบาท โดยได้เปรียบลดลงร้อยละ 6.2 จากปี 2562

(2.3) อันดับที่ 3 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรจันทบุรี มีมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับ 11 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.4 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 19,751 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.1 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ มีมูลค่า 2,823 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 5.2 รองลงมา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีอื่นๆ (989 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10.5) สินค้าอุตสาหกรรมและการเกษตรอื่นๆ (933 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 103.8) สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ (615 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,397.8) และเครื่องโทรสาร โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (594 ล้านบาท)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 92.6 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ผักและของปรุงแต่งจากผัก มีมูลค่า 1,108 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 129.6 รองลงมา ได้แก่ อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (978 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 88.2) ธัญพืช (256 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.1) ผลไม้อื่นๆ และของปรุงแต่งจากผลไม้ (108 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 342.4) และ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืชอื่นๆ (89 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 14,578 ล้านบาท โดยได้เปรียบเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.5 จากปี 2562

(2.4) อันดับที่ 4 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรช่องจอม มีมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับ 13 ของประเทศ ในช่วงปี 2562 – 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 100.7 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 16,536 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 134.6 จากปี 2562 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ มีมูลค่า 7,128 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ

1,123.8 รองลงมา ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (2,366 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 0.1) อาหารทะเลแปรรูป (551 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.3) เนื้อสัตว์และของปรุงแต่งที่ทำจากเนื้อสัตว์ (535 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 97.2) และผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีอื่นๆ (375 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 92.6)

- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.2 จากปี 2562 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือผักและของปรุงแต่งจากผัก มีมูลค่า 2,943 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 25.9 รองลงมา ได้แก่ ผลไม้อื่นๆ และของปรุงแต่งจากผลไม้ (138 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 5.6) ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ (8 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 46.0) ผ้าทออื่น ๆ (1 แสนบาท) และเสื้อผ้าสำเร็จรูป (4 หมื่นบาท)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 10,356 ล้านบาท โดยได้เปรียบเพิ่มขึ้นร้อยละ 221.1 จากปี 2562

ตารางที่ 3 : ด้านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2563 สูงสุด 10 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ	ด้านศุลกากร	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยปี 59 - 63 (%)	อัตราการเปลี่ยนแปลงปี 62 - 63 (%)
1	ด้านสะเดา (จ.สงขลา)	225,014	225,039	246,097	216,212	208,646	-1.6	-3.5
2	ด้านอรัญประเทศ (จ.สระแก้ว)	66,664	75,140	90,640	101,224	87,115	7.8	-13.9
3	ด้านแม่สอด (จ.ตาก)	84,474	79,505	77,914	79,576	74,496	-3.0	-6.4
4	ด้านหนองคาย (จ.หนองคาย)	64,015	60,035	62,068	59,303	60,654	-1.3	2.3
5	ด้านสังขละบุรี (จ.กาญจนบุรี)	70,270	64,448	75,825	78,672	59,133	-2.9	-24.8
6	ด้านมุกดาหาร (จ.มุกดาหาร)	62,064	63,545	62,316	56,392	40,408	-9.3	-28.3
7	ด้านปาดังเบซาร์ (จ.สงขลา)	48,126	55,411	53,935	49,451	34,020	-6.8	-31.2
8	ด้านคลองใหญ่ (จ.ตราด)	33,713	33,441	36,226	35,119	30,947	-1.9	-11.9
9	ด้านทุ่งช้าง (จ.น่าน)	20,894	25,626	29,848	27,468	26,155	6.6	-4.8
10	ด้านช่องเม็ก (จ.อุบลราชธานี)	16,319	16,529	16,751	15,866	21,340	8.0	34.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 4 : มูลค่าการค้าชายแดนรายภาคและอัตราการขยายตัว

รายการ	ปี					อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (59-63) (%)	อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (62-63) (%)
	2559	2560	2561	2562	2563		
ทั่วประเทศ							
มูลค่าการค้ารวม	786,836	800,986	855,807	826,412	760,241	-0.7	-8.0
ส่งออก	469,644	479,457	502,842	484,081	448,027	-1.1	-7.4
นำเข้า	317,192	321,529	352,965	342,331	312,214	-0.2	-8.8
ดุลการค้า	152,452	157,928	149,877	141,750	135,813	-2.8	-4.2
ภาคใต้							
มูลค่าการค้ารวม	298,750	314,898	329,951	294,725	266,501	-2.5	-9.6
ส่งออก	142,277	162,582	167,672	142,234	135,322	-0.7	-4.9
นำเข้า	156,473	152,316	162,280	152,491	131,179	-4.0	-14.0
ดุลการค้า	-14,196	10,266	5,392	-10,257	4,142	-6.2	140.4
ภาคตะวันตก							
มูลค่าการค้ารวม	70,471	64,933	76,789	80,275	60,297	-2.5	-24.9
ส่งออก	800	701	832	1,220	967	8.1	-20.7
นำเข้า	69,671	64,232	75,957	79,055	59,329	-2.6	-25.0
ดุลการค้า	-68,870	-63,532	-75,125	-77,835	-58,362	2.7	25.0
ภาคเหนือ							
มูลค่าการค้ารวม	133,416	130,352	136,588	130,898	120,263	-2.5	-8.1
ส่งออก	111,667	103,744	104,914	97,803	86,393	-6.1	-11.7
นำเข้า	21,749	26,608	31,674	33,096	33,870	12.1	2.3
ดุลการค้า	89,919	77,135	73,240	64,707	52,524	-12.4	-18.8
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ							
มูลค่าการค้ารวม	167,926	169,388	173,275	168,416	175,368	1.1	4.1
ส่งออก	116,866	112,063	110,807	109,153	106,555	-2.3	-2.4
นำเข้า	51,061	57,325	62,469	59,263	68,813	8.1	16.1
ดุลการค้า	65,805	54,738	48,338	49,891	37,743	-12.4	-24.3
ภาคตะวันออก							
มูลค่าการค้ารวม	116,273	121,415	139,204	152,098	137,813	4.7	-9.4
ส่งออก	98,034	100,368	118,618	133,671	118,790	5.5	-11.1
นำเข้า	18,238	21,047	20,586	18,427	19,023	1.5	3.2
ดุลการค้า	79,796	79,320	98,032	115,243	99,766	6.8	-13.4

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

1.3 การค้าชายแดนรายภาค

การค้าชายแดนรายภาคจำแนกเป็น 5 ภาค ได้แก่ (1) การค้าชายแดนผ่านภาคใต้ ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศมาเลเซีย และเมียนมา (2) การค้าชายแดนผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศ สปป.ลาว และกัมพูชา (3) การค้าชายแดนผ่านภาคเหนือ ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศเมียนมา และ สปป.ลาว (4) การค้าชายแดนผ่านภาคตะวันออก ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศกัมพูชา และ (5) การค้าชายแดนผ่านภาคตะวันตก ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศเมียนมา

ในปี 2563 ภาคใต้มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุด โดยมีมูลค่าการค้า 266,501 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลค่าการค้า 175,368 ล้านบาท ภาคตะวันออก (137,813 ล้านบาท) ภาคเหนือ (120,263 ล้านบาท) และภาคตะวันตก (60,297 ล้านบาท) โดยภาคตะวันออกได้เปรียบดุลการค้าสูงที่สุดโดยได้เปรียบดุลการค้า 99,766 ล้านบาท

1.3.1 ภาคใต้ : ในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 266,501 ล้านบาท โดยในช่วงปี 2559 – 2563 ภาคใต้มีมูลค่าการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี และลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 9.6

- (1) **มูลค่าการส่งออก :** ภาคใต้มีมูลค่าการส่งออกสูงสุด โดยในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 135,322 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 142,234 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.9 และมีมูลค่าการส่งออกในช่วงปี 2559 – 2563 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.7 ต่อปี การส่งออกของภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกไปยังมาเลเซีย ซึ่งมีมูลค่า 124,193 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 92 ของมูลค่าการส่งออกชายแดนภาคใต้ทั้งหมด
- (2) **มูลค่าการนำเข้า :** ภาคใต้มีมูลค่าการนำเข้าสูงสุด โดยในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 131,179 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 152,491 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.0 และมีมูลค่าการนำเข้าในช่วงปี 2559 – 2563 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 4.0 ต่อปี การนำเข้าของภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากมาเลเซีย ซึ่งมีมูลค่า 125,306 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 96 ของมูลค่าการนำเข้าชายแดนภาคใต้ทั้งหมด

ความได้เปรียบดุลการค้าของภาคใต้มีความผันผวน โดยเสียเปรียบดุลการค้าในปี 2559 และได้เปรียบดุลการค้าในช่วงปี 2560 – 2561 แล้วกลับมาเสียเปรียบดุลการค้าในปี 2562 อีกครั้ง สำหรับในปี 2563 ภาคใต้ได้เปรียบดุลการค้า 4,142 ล้านบาท ซึ่งการได้เปรียบดุลการค้าส่วนใหญ่เกิดจากการค้ากับเมียนมา โดยในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้ากับเมียนมา 5,255 ล้านบาท และเสียเปรียบดุลการค้ากับมาเลเซีย 1,113 ล้านบาท

การค้าชายแดนในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นการค้ากับมาเลเซีย โดยคิดเป็นประมาณร้อยละ 94 ซึ่งค้าขายผ่านจังหวัดสงขลา นราธิวาส ยะลา สตูล และปัตตานี และเป็นการค้ากับเมียนมาเพียงประมาณร้อยละ 6 ซึ่งค้าขายผ่านจังหวัดระนอง โดยในช่วงปี 2559 - 2563 มูลค่าการค้ากับมาเลเซียลดลงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี การส่งออกมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยคงที่ และการนำเข้าลดลงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 4.4 ต่อปี ส่งผลให้การค้าชายแดนภาคใต้กับมาเลเซียเสียเปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 22.9 ต่อปี

ตารางที่ 5 : มูลค่าการค้าชายแดนภาคใต้และอัตราการขยายตัว

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (59-63) (%)	อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (62-63) (%)
	2559	2560	2561	2562	2563		
ภาคใต้							
มูลค่าการค้ารวม	298,750	314,898	329,951	294,725	266,501	-2.5	-9.6
ส่งออก	142,277	162,582	167,672	142,234	135,322	-0.7	-4.9
นำเข้า	156,473	152,316	162,280	152,491	131,179	-4.0	-14.0
ดุลการค้า	-14,196	10,266	5,392	-10,257	4,142	-6.2	140.4
ภาคใต้-มาเลเซีย							
มูลค่าการค้า	279,226	289,102	308,248	274,491	249,499	-2.5	-9.1
ส่งออก	126,881	142,262	150,938	126,763	124,193	0.0	-2.0
นำเข้า	152,345	146,841	157,310	147,728	125,306	-4.4	-15.2
ดุลการค้า	-25,464	-4,579	-6,372	-20,965	-1,113	-22.9	94.7
ภาคใต้-เมียนมา							
มูลค่าการค้า	19,524	25,795	21,703	20,234	17,002	-1.6	-16.0
ส่งออก	15,395	20,320	16,733	15,471	11,128	-5.3	-28.1
นำเข้า	4,128	5,475	4,970	4,763	5,873	10.6	23.3
ดุลการค้า	11,267	14,845	11,764	10,708	5,255	-12.2	-50.9

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

1.3.2 ภาคเหนือ : มูลค่าการค้าของภาคเหนือมีความผันผวน โดยมีมูลค่าลดลงในช่วงปี 2559 – 2560 และเพิ่มขึ้นในปี 2561 แล้วจึงลดลงอีกครั้งในช่วงปี 2562 - 2563 โดยมูลค่าการค้าในช่วงปี 2559 - 2563 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี สำหรับในปี 2563 ภาคเหนือมีมูลค่าการค้ารวม 120,263 ล้านบาท ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 8.1

- (1) **มูลค่าการส่งออก :** ในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าการส่งออกลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6.1 ต่อปี ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 86,393 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 97,803 คิดเป็นร้อยละ 11.7 การส่งออกของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นการส่งออกไปยังเมียนมา ซึ่งมีมูลค่า 74,994 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 87 ของมูลค่าการส่งออกชายแดนภาคเหนือทั้งหมด
- (2) **มูลค่าการนำเข้า :** ในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละประมาณ 12.1 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 33,870 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 33,096 คิดเป็นร้อยละ 2.3 การนำเข้าของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจาก สปป.ลาว ซึ่งมีมูลค่า 21,384 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 63 ของมูลค่าการนำเข้าชายแดนภาคเหนือทั้งหมด

ภาคเหนือได้เปรียบดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2559 – 2563 การได้เปรียบดุลการค้ามีแนวโน้มลดลง โดยได้เปรียบดุลการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.4 ต่อปี ในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้า 52,524 ล้านบาท ซึ่งการได้เปรียบดุลการค้าส่วนใหญ่เกิดจากการค้ากับเมียนมา โดยในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้ากับเมียนมา 62,508 ล้านบาท และเสียเปรียบดุลการค้ากับ สปป.ลาว 9,985 ล้านบาท

การค้าชายแดนภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นการค้ากับเมียนมา โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้ากับเมียนมา 87,480 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 73 ของมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือ ขณะที่การค้ากับ สปป.ลาว มีมูลค่า 32,782 ล้านบาท

ตารางที่ 6 : มูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือและอัตราการขยายตัว

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (59-63) (%)	อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (62-63) (%)
	2559	2560	2561	2562	2563		
ภาคเหนือ							
มูลค่าการค้ารวม	133,416	130,352	136,588	130,898	120,263	-2.5	-8.1
ส่งออก	111,667	103,744	104,914	97,803	86,393	-6.1	-11.7
นำเข้า	21,748	26,609	31,674	33,096	33,870	12.1	2.3
ดุลการค้า	89,919	77,135	73,240	64,707	52,523	-12.4	-18.8
ภาคเหนือ-เมียนมา							
มูลค่าการค้า	94,598	88,921	90,143	92,754	87,480	-1.9	-5.7
ส่งออก	89,760	83,264	82,955	82,702	74,994	-4.3	-9.3
นำเข้า	4,837	5,657	7,188	10,052	12,486	27.0	24.2
ดุลการค้า	84,923	77,607	75,766	72,649	62,508	-7.3	-14.0
ภาคเหนือ-สปป.ลาว							
มูลค่าการค้า	38,818	41,431	46,444	38,144	32,782	-3.3	-14.1
ส่งออก	21,907	20,480	21,959	15,101	11,399	-13.8	-24.5
นำเข้า	16,911	20,952	24,485	23,043	21,384	6.9	7.2
ดุลการค้า	4,996	-472	-2,526	-7,942	-9,985	-141.5	-25.7

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

1.3.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.1 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้ารวม 175,368 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 4.1 การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นการค้ากับ สปป.ลาว โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้ากับ สปป.ลาว 157,054 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 90 ของมูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะที่การค้ากับกัมพูชามีมูลค่า 18,315 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การค้ากับกัมพูชาในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 52.3 จาก 3,849 ล้านบาทในปี 2559 เป็น 18,315 ในปี 2563

- (1) **มูลค่าการส่งออก :** ในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าการส่งออกลดลงอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 2.3 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 106,555 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกไปยัง สปป.ลาว ซึ่งมีมูลค่า 92,224 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 87 ของมูลค่าการส่งออกชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ขณะที่การส่งออกไปยังกัมพูชาในปี 2563 มีเพียง 14,332 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการส่งออกไปยังกัมพูชาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 84.5 ต่อปี
- (2) **มูลค่าการนำเข้า :** ในช่วงปี 2559 - 2563 มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.1 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 68,813 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจาก สปป.ลาว ซึ่งมีมูลค่า 64,830 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94 ของมูลค่าการนำเข้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 12.4 ต่อปี โดยในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้า 37,743 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 24.3 ซึ่งการได้เปรียบดุลการค้าส่วนใหญ่เกิดจากการค้ากับ สปป.ลาว โดยในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้ากับ สปป.ลาว 27,393 ล้านบาท และได้เปรียบดุลการค้ากับ กัมพูชา 10,349 ล้านบาท

ตารางที่ 7 : มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอัตราการขยายตัว

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (59-63) (%)	อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (62-63) (%)
	2559	2560	2561	2562	2563		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ							
มูลค่าการค้ารวม	167,926	169,388	173,275	168,416	175,368	1.1	4.1
ส่งออก	116,866	112,063	110,807	109,153	106,555	-2.3	-2.4
นำเข้า	51,061	57,325	62,469	59,263	68,813	8.1	16.1
ดุลการค้า	65,805	54,738	48,338	49,891	37,743	-12.4	-24.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-สปป.ลาว							
มูลค่าการค้า	164,078	165,558	167,124	159,302	157,054	-1.1	-1.4
ส่งออก	114,487	110,726	106,848	102,790	92,224	-5.2	-10.3
นำเข้า	49,591	54,832	60,275	56,512	64,830	7.2	14.7
ดุลการค้า	64,896	55,894	46,573	46,278	27,393	-18.0	-40.8
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-กัมพูชา							
มูลค่าการค้า	3,849	3,831	6,152	9,114	18,315	52.3	101.0
ส่งออก	2,379	1,338	3,958	6,363	14,332	84.5	125.2
นำเข้า	1,470	2,493	2,193	2,750	3,983	32.0	44.8
ดุลการค้า	909	-1,156	1,765	3,613	10,349	-47.2	186.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

1.3.4 ภาคตะวันออก : ช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.7 ต่อปี และในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 137,813 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 9.4 ซึ่งมูลค่าการค้าส่วนใหญ่มาจากการส่งออก และการค้าทั้งหมดเป็นการค้ากับกัมพูชา

(1) **มูลค่าการส่งออก :** ในช่วงปี 2559 – 2563 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.5 ต่อปี และในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 118,790 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 11.1

(2) **มูลค่าการนำเข้า :** ในช่วงปี 2559 – 2563 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.5 ต่อปี และในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 19,023 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 3.2

ภาคตะวันออกได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในช่วงปี 2559 – 2563 การได้เปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.8 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้าลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 13.4 โดยได้เปรียบดุลการค้า 99,766 ล้านบาท

ตารางที่ 8 : มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออกและอัตราการขยายตัว

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (59-63) (%)	อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (62-63) (%)
	2559	2560	2561	2562	2563		
ภาคตะวันออก-กัมพูชา							
มูลค่าการค้ารวม	116,273	121,415	139,204	152,098	137,813	4.7	-9.4
ส่งออก	98,034	100,368	118,618	133,671	118,790	5.5	-11.1
นำเข้า	18,238	21,047	20,586	18,427	19,023	1.5	3.2
ดุลการค้า	79,796	79,320	98,032	115,243	99,766	6.8	-13.4

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

1.3.5 ภาคตะวันตก : มูลค่าการค้าชายแดนในช่วงปี 2559 – 2563 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 60,297 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 24.9 ซึ่งมูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันตกส่วนใหญ่มาจากการนำเข้า และการค้าทั้งหมดเป็นการค้ากับเมียนมา

(1) **มูลค่าการส่งออก :** ในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.1 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในปี 2563 การส่งออกมีมูลค่า 967 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 20.7

(2) **มูลค่าการนำเข้า :** ในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการนำเข้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.6 ต่อปี ซึ่งในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 59,329 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 25.0

ภาคตะวันตกเสียเปรียบดุลการค้ากับเมียนมาโดยตลอด โดยในปี 2563 เสียเปรียบดุลการค้า 58,362 ล้านบาท เนื่องจากการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2559 – 2563 ภาคตะวันตกเสียเปรียบดุลการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.7 ต่อปี

ตารางที่ 9 : มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันตกและอัตราการขยายตัว

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (59-63) (%)	อัตรา การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (62-63) (%)
	2559	2560	2561	2562	2563		
ภาคตะวันตก-เมียนมา							
มูลค่าการค้ารวม	70,471	64,933	76,789	80,275	60,297	-2.5	-24.9
ส่งออก	800	701	832	1,220	967	8.1	-20.7
นำเข้า	69,671	64,232	75,957	79,055	59,329	-2.6	-25.0
ดุลการค้า	-68,870	-63,532	-75,125	-77,835	-58,362	2.7	25.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

1.4 การค้าชายแดนในระยะต่อไป

ปัจจัยสำคัญที่จะเป็นทั้งข้อสนับสนุนและข้อจำกัดต่อการค้าชายแดนในระยะต่อไปยังคงเป็นปัจจัยสืบเนื่องโดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่เริ่มแพร่ระบาดทั่วโลกตั้งแต่ต้นปี 2563 ซึ่งก่อให้เกิดสภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ซึ่งในปี 2564 สถานการณ์การแพร่ระบาดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความรุนแรงมากขึ้น สำหรับประเทศไทยสถานการณ์การแพร่ระบาดขยายวงกว้างทั้งประเทศและรุนแรงกว่าปี 2563 นอกจากนี้ ยังมีสงครามการค้าระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกาที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี 2561 สถานการณ์ทางการเมืองของเมียนมา และนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ไทยจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว

สำหรับการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านแต่ละประเทศในระยะต่อไปโดยเริ่มจากมาเลเซียซึ่งในปี 2563 เศรษฐกิจของมาเลเซียมีภาวะถดถอย โดยปรับตัวลดลงร้อยละ 5.6 นับว่าลดลงต่ำสุดนับตั้งแต่วิกฤตการเงินเอเชียเมื่อปี 2541 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่รัฐบาลมาเลเซียออกมาตรการควบคุมการสัญจรแบบมีเงื่อนไข (Conditional Movement Control Order - CMCO) ที่มีความเข้มงวดเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ โดยส่งผลให้การลงทุนของภาคเอกชนลดลงร้อยละ 11.9 การส่งออกสินค้าลดลงร้อยละ 8.8 และการบริโภคของภาคเอกชนลดลงร้อยละ 4.3 จากปี 2562 สำหรับภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคืออุตสาหกรรมก่อสร้างซึ่งปรับตัวลดลงถึงร้อยละ 19.4

ปี 2564 เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจมาเลเซียสู่ฉบับที่ 12 ปี 2564 – 2568 (The Twelfth Malaysia Plan 2021-2025: MP12) โดยแผนดังกล่าวประกอบด้วยยุทธศาสตร์และมาตรการสำคัญที่จะกำหนดทิศทางของมาเลเซียให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “Shared Prosperity Vision 2030” และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ การเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจ (Economic Empowerment) การปรับโครงสร้างทางสังคม (Social Re-engineering) และการสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) ซึ่งในการเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจจะเน้นส่งเสริมและพัฒนาการปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 เศรษฐกิจดิจิทัล และการรวมกลุ่มเศรษฐกิจระดับภูมิภาค นอกจากนี้ มาเลเซียยังได้ประกาศแผนพิมพ์เขียวเศรษฐกิจดิจิทัลมาเลเซียระยะ 10 ปี (10-year Digital Economy

Blueprint: MyDIGITAL) เพื่อใช้เป็นแนวทางการเปลี่ยนแปลงมาเลเซียไปสู่ประเทศเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีรายได้สูง จากประเด็นด้านเศรษฐกิจที่มาเลเซียให้ความสำคัญทำให้เป็นโอกาสของไทยในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การค้า การตลาด การผลิต การลงทุนระหว่างไทยกับมาเลเซีย เป็นต้น

อย่างไรก็ดี โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ซึ่งที่ผ่านมาไทยได้พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการค้าและการคมนาคมขนส่งกับมาเลเซียผ่านทางชายแดน โดยมีโครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ เช่น การปรับปรุงด่านศุลกากรสุโขทัย-ลก การขยายด่านศุลกากรบูกะตา ระยะ 3 (จังหวัดนราธิวาส) การก่อสร้างด่านศุลกากรสะเตาแห่งใหม่ การปรับปรุงด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ระยะที่ 2 (จังหวัดสงขลา) ซึ่งจะช่วยลดความแออัดของการขนส่งและการเดินทางข้ามแดน นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ เช่น การพัฒนามอเตอร์เวย์หาดใหญ่ – สะเตาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคมนาคม อีกทั้งไทยกับมาเลเซียได้มีการเจรจาเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ผลักดันและพัฒนากิจการค้าชายแดนอย่างต่อเนื่อง และเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2564 ที่ผ่านมานั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารกลางมาเลเซีย (Bank Negara Malaysia: BNM) ได้เปิดตัวการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินผ่าน QR Code ระหว่างระบบพร้อมเพย์ของไทยกับระบบ Real-time Retail Payments Platforms (RPP) ของมาเลเซียอย่างเป็นทางการ ทำให้สามารถทำการชำระเงินและรับเงินระหว่างประเทศผ่าน QR code ได้ทันที ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและอุปสรรคในการทำธุรกิจโดยเฉพาะผู้ค้ารายย่อย และยังช่วยส่งเสริมการค้าออนไลน์และการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย

ในส่วนของเมียนมาในปี 2563 ประสิทธิภาพเศรษฐกิจชะลอตัวที่เติบโตเพียงร้อยละ 2 จากที่เคยเติบโตถึงร้อยละ 6.5 ในปี 2562 เนื่องจากจากเมียนมาจะต้องรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID – 19 และยังคงเผชิญวิกฤตการณ์ทางการเมือง โดยเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ได้เกิดเหตุการณ์รัฐประหารในประเทศเมียนมา ซึ่งเหตุการณ์รัฐประหารและความรุนแรงที่เกิดขึ้นทำให้เกิดการค้าบาตรของสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของเมียนมาโดยเฉพาะการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (Foreign Direct Investment: FDI) ที่เกิดการชะลอตัว

สำหรับการค้าชายแดนไทย – เมียนมานั้นได้รับผลกระทบด้วยเช่นกันเนื่องจากเส้นทางคมนาคมขนส่งที่ไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยเนื่องจากการประท้วงทางการเมืองที่ยืดเยื้อ และมาตรการควบคุมบริเวณด่านชายแดนไทย – เมียนมาที่มีความเข้มข้นและมีการปิดด่านพรมแดนเป็นระยะเพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID – 19 นอกจากนี้ ในช่วงกลางปี 2564 กระทรวงพาณิชย์เมียนมาได้ออกประกาศไม่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าเครื่องดื่ม 35 รายการ (คาดว่าจะบังคับใช้เป็นระยะเวลาประมาณ 1 ปี) เช่น เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกาแฟและชาสำเร็จรูป เครื่องดื่มชูกำลัง นมเปรี้ยว เป็นต้น โดยห้ามนำเข้าจากทุกประเทศที่มีชายแดนติดกับเมียนมา แต่ให้นำเข้าได้จากทางเรือและทางอากาศเท่านั้น และไม่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าสบู่ ผงซักฟอกและยาเสพติดด้วยบัตรการค้าเฉพาะบุคคล (Individual Trading Card: ITC Card) ซึ่งเป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลภายใต้การบริหารสภาแห่งรัฐ (State Administration Council-SAC) เพื่อเน้นการพึ่งพาตนเอง และลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ จากการออกประกาศไม่อนุญาตให้นำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการค้าชายแดนไทย - เมียนมา โดยเฉพาะเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกไปยังเมียนมาที่สำคัญของไทย

ในด้านการพัฒนาพื้นที่เมียนมาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยมีการบังคับใช้กฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาตั้งแต่ปี 2557 เพื่รองรับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 3 แห่ง ได้แก่ ตีลาวา (Thilawa) เจ้าผิวัก (Kyaukpadaung) และทวาย (Dawei) ปัจจุบันเขตเศรษฐกิจพิเศษตีลาวา มีความก้าวหน้าในการพัฒนามากที่สุด โดยในเดือนมีนาคม 2564 มีโรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษตีลาวา ทั้งหมด 122 แห่ง และมีมูลค่าการลงทุนทั้งหมดประมาณ 16,576 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองของเมียนมาในช่วงต้นปี 2564 ส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมเกือบ 30 แห่งในเขตเศรษฐกิจพิเศษตีลาวาต้องปิดทำการชั่วคราว สำหรับเศรษฐกิจพิเศษทวายที่มีแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไปยังด่านพรมแดนของเมียนมา ซึ่งอยู่ติดกับด่านพุน้ำร้อนของไทยและตั้งอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี มีกำหนดจะเริ่มกระบวนการประกวดราคาโครงการก่อสร้างทางหลวง 2 ช่วงจราจร ระยะทางรวม 140 กิโลเมตรในปี 2564 โดยโครงการดังกล่าวจะใช้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (NEDA) ของประเทศไทย

ประเทศไทยให้การส่งเสริมและผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งเชื่อมโยงระหว่างไทย - เมียนมาอย่างต่อเนื่องเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน และรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจบริเวณชายแดน ปัจจุบันมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ อาทิ สะพานมิตรภาพไทย - เมียนมา แห่งที่ 2 (อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก) ซึ่งเป็นเส้นทางสนับสนุนการเชื่อมโยงการขนส่งทางบกตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตกของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (East - West Economic Corridor) โดยเชื่อมจากเมียนมาไปยังเวียดนาม โครงการด้านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน (อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี) ซึ่งหากโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงจากเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายมายังด่านพุน้ำร้อน - ด่านพุน้ำร้อนแล้วเสร็จ จะทำให้ด่านพุน้ำร้อนกลายเป็นช่องทางชายแดนที่มีบทบาทสำคัญ นอกจากนี้ยังมีโครงการก่อสร้างทางพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 81 สายบางใหญ่ - กาญจนบุรีที่คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้บริการตลอดทั้งสายได้ในปี 2566 ซึ่งจะเส้นทางเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) ที่จะสนับสนุนการขนส่งทางบกจากชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีผ่านเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ไปยังกัมพูชา และเวียดนามในอนาคต

ในส่วนของ สปป.ลาว มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 0.2 ในปี 2563 จากที่เคยเติบโตร้อยละ 4.7 ในปี 2562 เนื่องจากภาคการส่งออกได้รับผลกระทบจากปริมาณความต้องการสินค้าและวัตถุดิบของจีนชะลอตัวลงซึ่งเป็นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ประกอบกับการปิดด่านพรมแดน สปป.ลาว - จีนชั่วคราวตามมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดดังกล่าว สำหรับการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ได้รับผลกระทบจากการปิดด่านพรมแดนเป็นระยะจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การขนส่งสินค้าชายแดนยังสามารถดำเนินการได้ในด้านสำคัญต่างๆ อาทิ ด้านศุลกากรเชียงแสน ด้านศุลกากรเชียงของ (จ.เชียงราย) ด้านศุลกากรแม่สาย จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพ 3 (จ.นครพนม) แต่ได้มีการใช้มาตรการควบคุมการขนส่งสินค้าเข้า - ออก และผ่านแดนที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้รถขนส่งสินค้าจากต่างประเทศต้องเปลี่ยนถ่ายสินค้าใส่รถบรรทุกลาวบริเวณชายแดนในพื้นที่ที่กำหนดและคนขับรถต้องเป็นคนลาวเท่านั้น

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในสปป.ลาวเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องติดตามอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจของสปป.ลาวจะเป็นทั้งคู่แข่งและคู่ค้าที่สร้างโอกาสในด้านการค้าและการลงทุนบริเวณชายแดนที่สำคัญของไทย โดยปัจจุบันมีเขตเศรษฐกิจพิเศษที่อยู่ใกล้เขตพัฒนา

เศรษฐกิจพิเศษหนองคาย 5 แห่ง ใกล้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม 1 แห่ง และใกล้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร 1 แห่ง ซึ่งที่ผ่านมานักลงทุนจากจีนและเวียดนามมีความสนใจเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของสปป.ลาวอย่างต่อเนื่อง สำหรับโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่สำคัญคือ โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สปป.ลาว – จีน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จและเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการในวันที่ 2 ธันวาคม 2564 โดยโครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Belt and Road Initiative (BRI) ที่เกี่ยวเนื่องกับข้อตกลงร่วมวางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอนาคตของทั้งสองประเทศให้สอดคล้องกัน (“Jointly building China-Laos strategic community of shared future” agreement) สำหรับประเทศไทยมีโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ขอนแก่น – หนองคาย (ระยะที่ 2) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการขออนุมัติโครงการ โดยหากเส้นทางรถไฟดังกล่าวแล้วเสร็จจะสามารถเชื่อมต่อการขนส่งทางรางระหว่างไทย สปป.ลาว – จีน ซึ่งถือเป็นการสร้างโอกาสที่ดีในการค้าการลงทุนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ไทยยังสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดนบริเวณชายแดนไทย - สปป.ลาว อย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมีโครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ อาทิ ด้านศุลกากรหนองคายแห่งใหม่พร้อมสิ่งปลูกสร้างประกอบ ด้านศุลกากรนครพนมแห่งใหม่ ทางหลวงหมายเลข 22 ช่วงสกลนคร – นครพนม ตอน 1 ซึ่งโครงการดังกล่าวจะช่วยเพิ่มศักยภาพด้านการขนส่งทางบกและการค้าผ่านแดน

สำหรับ**กัมพูชา**เศรษฐกิจในปี 2563 หดตัวร้อยละ 2.8 จากปี 2562 ซึ่งขยายตัวถึงร้อยละ 7 โดยก่อนเกิดเหตุการณ์แพร่ระบาดของ COVID – 19 เศรษฐกิจของกัมพูชาเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสูงกว่าร้อยละ 6 มาโดยตลอด โดยมีการส่งออกสินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่มและสิ่งทอ ซึ่งการเกษตรและการท่องเที่ยวเป็นตัวขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สำคัญ จนเมื่อมีการแพร่ระบาดของ COVID – 19 ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมการผลิตอย่างมาก โดยเฉพาะโรงงานผลิตเสื้อผ้าและรองเท้าที่มีปริมาณความต้องการผลิตสินค้าจากประเทศเจ้าของแบรนด์ลดลง ทำให้โรงงานหลายแห่งต้องปรับลดพนักงานหรือปิดกิจการลง เป็นผลให้เศรษฐกิจของกัมพูชาในปี 2563 หดตัวลง อย่างไรก็ตาม การผลิตสินค้าประเภทอื่น อาทิ เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ จักรยาน ชิ้นส่วนรถยนต์ ยังคงขยายตัว จากวิกฤตดังกล่าวอาจทำให้กัมพูชาปรับจากอุตสาหกรรมเบามาเป็นอุตสาหกรรมหนักมากขึ้น และเพิ่มความหลากหลายของสินค้าส่งออก โดยไม่พึ่งพิงเฉพาะสินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่มและสิ่งทอเพียงอย่างเดียว สำหรับกิจกรรมการค้าปลีกในกัมพูชามีการปรับตัวโดยเปลี่ยนมาค้าขายทางออนไลน์แทน การขายหน้าร้านมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของ COVID - 19 โดยสินค้าขายปลีกที่เกี่ยวกับความสวยงามมีการปรับตัวมาขายออนไลน์มากที่สุด

อย่างไรก็ดี กัมพูชายังคงเป็นประเทศที่ต่างชาติให้ความสนใจเข้ามาลงทุน โดยรัฐบาลกัมพูชามีนโยบายต้อนรับนักลงทุนต่างชาติโดยเฉพาะการออกสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุน และการส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษหลายแห่งเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง (Koh Kong Special Economic Zone: KKSEZ) ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากชายแดนจังหวัดตราดซึ่งเป็นที่ตั้งของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตราดเพียง 5 กิโลเมตร เขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์ (Sihanoukville Special Economic Zone: SSEZ) ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสีหนุวิลล์ซึ่งเป็นเมืองท่าทางตอนใต้ที่สำคัญของกัมพูชา และยังเป็นส่วนสำคัญของโครงการ Belt and Road Initiative (BRI) ในการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าที่สำคัญของจีนในกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยกัมพูชามีโครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกสีหนุวิลล์แห่งใหม่โดยใช้เงินกู้จาก Japan International Cooperation Agency (JICA)

ซึ่งคาดว่าจะเริ่มก่อสร้างต้นปี 2565 โดยท่าเรือดังกล่าวจะมีความยาว 350 เมตร ลึก 14.50 เมตร สามารถรองรับเรือบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 13 เมตร และเรือขนาดกลางที่มีความจุ 5,000 TEU

ในส่วนของการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา นั้นได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 เช่นเดียวกับการค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ อย่างไรก็ตาม สินค้าไทยยังคงมีภาพลักษณ์ในเชิงบวกและเป็นที่นิยมในกัมพูชา นอกจากนี้ ภาครัฐของไทยยังดำเนินโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดนอย่างต่อเนื่อง โดยมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น การปรับปรุงด่านพรมแดนคลองลึก ทางรถไฟช่วงชุมทางแก่งคอย – คลองสิบก้า – สุดสะพานคลองลึก รวมสะพานข้ามคลองลึก (จังหวัดสระแก้ว) การก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3 ตราด-หาดเล็ก (ตอน 2 – 3) ท่าเทียบเรือเนกประสงค์คลองใหญ่ (จังหวัดตราด) เป็นต้น ดังนั้น ในระยะยาวไทยยังมีโอกาสที่ดีในการส่งออกสินค้าไทยไปยังกัมพูชา

ในภาพรวม ประเทศเพื่อนบ้านของไทยทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศ และการเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศไทย แม้ว่าจะยังมีการแพร่ระบาดของ COVID - 19 และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในแต่ละประเทศ แต่ทุกประเทศพยายามปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการค้าชายแดนโดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งเชื่อมโยงพื้นที่ตอนในกับพื้นที่ชายแดนและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ประโยชน์ในการทำการค้า โดยเฉพาะการใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าดังกล่าวควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ในการข้ามแดน และการปรับปรุงกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศให้เป็นมาตรฐานสากลจะเป็นโอกาสของไทยในการทำการค้าชายแดนในระยะต่อไป

ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563 (มกราคม – ธันวาคม)

2.1 ภาพรวมการค้าผ่านแดนระหว่างปี 2559 – 2563

2.1.1 มูลค่าการค้าผ่านแดน

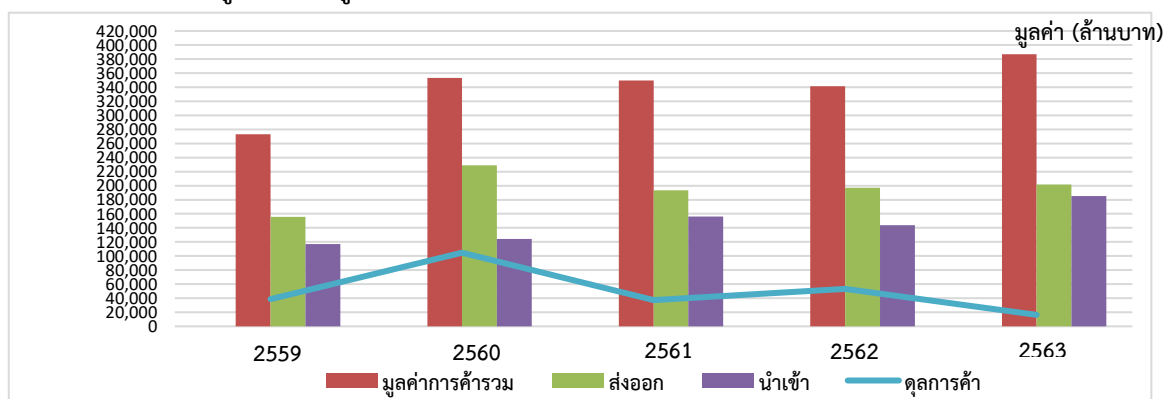
(1) มูลค่าการค้าผ่านแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรวมในช่วงปี 2559 – 2563 เพิ่มขึ้น โดยในช่วงปี 2559-2560 มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น จากนั้นลดลงในช่วงปี 2561 และเพิ่มขึ้นในปี 2563 โดยรวมมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.8 ต่อปี ซึ่งในปี 2563 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 386,818 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 13.4

(2) มูลค่าการค้าผ่านแดนกับจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน และมณฑลกว่างสี) มีมูลค่าสูงที่สุด โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 238,790 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 62 ของมูลค่าการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ (ร้อยละ 23) และเวียดนาม (ร้อยละ 15)

2.1.2 มูลค่าการส่งออกผ่านแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรวมในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2559 – 2560 แต่ลดลงในปี 2561 และเพิ่มขึ้นอีกในช่วงปี 2561 - 2563 โดยมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.9 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าส่งออกผ่านแดน 201,555 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 2.2 ซึ่งการส่งออกไปจีนตอนใต้มีมูลค่าสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ และเวียดนาม ตามลำดับ

2.1.3 มูลค่าการนำเข้าผ่านแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรวมในช่วงปี 2559 – 2563 มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยในช่วงปี 2559 – 2561 มีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ลดลงในปี 2562 และเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2563 ซึ่งในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 13.2 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดน 185,263 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 28.7 ซึ่งการนำเข้าจากจีนตอนใต้มีมูลค่าสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ และเวียดนาม ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 3 : มูลค่าการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2559 – 2563

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

2.1.4 ดุลการค้า

- (1) ในปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ในช่วงปี 2559 – 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอด โดยในปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้า 16,292 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 69.4
- (2) ในปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม (28,747 ล้านบาท) และจีนตอนใต้ (5,179 ล้านบาท) แต่เสียเปรียบดุลการค้ากับสิงคโปร์ (17,634 ล้านบาท)

ตารางที่ 10 : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 – 2563

รายการ	หน่วย : ล้านบาท					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (2559-2563) (%)	อัตราการขยายตัวช่วงปี 2562-2563 (%)
การค้าผ่านแดนรวม	2559	2560	2561	2562	2563		
มูลค่าการค้ารวม	272,928	353,149	349,748	341,181	386,818	9.8	13.4
ส่งออก	155,866	228,916	193,566	197,245	201,555	8.9	2.2
นำเข้า	117,062	124,232	156,183	143,936	185,263	13.2	28.7
ดุลการค้า	38,804	104,684	37,383	53,309	16,292	-54.4	-69.4
จีนตอนใต้							
มูลค่าการค้า	146,944	195,788	183,697	198,977	238,790	13.8	20.0
ส่งออก	91,569	134,657	100,932	112,243	121,984	10.5	8.7
นำเข้า	55,375	61,132	82,765	86,734	116,805	21.3	34.7
ดุลการค้า	36,193	73,525	18,167	25,509	5,179	2.9	-79.7
สิงคโปร์							
มูลค่าการค้า	69,218	75,324	85,142	75,735	88,729	7.0	17.2
ส่งออก	27,709	30,984	33,459	31,469	35,548	6.7	13.0
นำเข้า	41,509	44,340	51,683	44,266	53,181	7.3	20.1
ดุลการค้า	-13,800	-13,356	-18,224	-12,797	-17,634	-10.3	-37.8
เวียดนาม							
มูลค่าการค้า	56,766	82,036	80,910	66,469	59,300	3.6	-10.8
ส่งออก	36,589	63,275	59,175	53,533	44,024	9.8	-17.8
นำเข้า	20,177	18,761	21,735	12,935	15,276	-3.4	18.1
ดุลการค้า	16,412	44,515	37,440	40,598	28,747	-52.0	-29.2

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

2.2 การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านรายประเทศ

- 2.2.1 ไทย – จีนตอนใต้ : มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเป็นอันดับ 1 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 238,790 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ และ เวียดนาม ในช่วงปี 2559 – 2563 การค้าผ่านแดนมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 13.8 ต่อปี ประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2562 - 2563 มีดังนี้

ตารางที่ 11 : รายการสินค้าส่งออกผ่านแดนไปยังจีนตอนใต้ 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 63 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	27,295	32,352	18.5	26.5
2	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	14,151	27,827	96.6	22.8
3	ยางพารา	24,715	19,915	-19.4	16.3
4	ผลิตภัณฑ์ยาง	19,930	18,607	-6.6	15.3
5	ไม้แปรรูป	13,807	10,233	-25.9	8.4
	อื่นๆ	12,345	13,051	0.6	10.7
	รวม	112,243	121,984	8.7	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

(1) การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า

- (1.1) การส่งออก : ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 121,984 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 8.7 โดยมีผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้งเป็นสินค้าที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุด โดยมีมูลค่า 32,352 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.5 ของมูลค่าการส่งออกผ่านแดนกับจีนตอนใต้ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 18.5 รองลงมา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (27,827 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 96.6) ยางพารา (19,915 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 19.4) ผลิตภัณฑ์ยาง (18,607 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.6) และไม้แปรรูป (10,233 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 25.9)

ในปี 2563 สินค้าส่งออกผ่านแดนของไทยไปยังจีนตอนใต้ อันดับหนึ่งยังคงเป็นผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง ซึ่งยังคงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 18.5 แม้ว่าหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะทำให้จีนเข้มงวดกับการตรวจสอบย้อนกลับแหล่งกำเนิดผลิตภัณฑ์ส่งออกสินค้าจากไทย แต่ทุเรียนสดของไทยยังคงเป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่งไปยังจีนตอนใต้ในปี 2563 (ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ คุณหมิง)

ตารางที่ 12 : รายการสินค้านำเข้าผ่านแดนจากจีนตอนใต้ 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 63 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	20,452	21,708	6.1	18.6
2	เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง	6,530	16,181	147.8	13.9
3	เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์	14,150	14,052	-0.7	12.0
4	ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	8,139	8,453	3.9	7.2
5	เครื่องรับวิทยุ โทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์	617	6,141	895.0	5.3
	อื่นๆ	36,846	50,271	36.4	43.0
	รวม	86,734	116,805	34.7	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

(1.2) การนำเข้า : ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 116,805 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 34.7 โดยเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด คือ 21,708 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.6 ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนกับจีนตอนใต้ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 6.1 รองลงมา ได้แก่ เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (16,181 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 147.8) เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ (14,052 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 0.7) ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (8,453 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9) และเครื่องรับวิทยุ โทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ (6,141 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 895)

ในปี 2563 สินค้านำเข้าจากจีนตอนใต้ที่มีมูลค่ามากที่สุดยังคงเป็นสินค้าประเภทอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสินค้าในกลุ่มนี้ยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สาเหตุจากผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ประเภทนี้ส่วนมากมีฐานการผลิตในจีน มีราคาย่อมเยา และมีกำลังการผลิตมากทำให้ได้เปรียบด้านต้นทุน นอกจากนี้สินค้าในกลุ่มนี้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ยังคงมีความต้องการเพิ่มขึ้น จากแนวโน้มการ Work From Home และการเรียนออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ในช่วงปี 2559 - 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับจีนตอนใต้ทุกปี โดยในปี 2563-ได้เปรียบดุลการค้า 5,179 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 79.7

(2) การค้าผ่านแดนไทย-จีนตอนใต้ ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเกิน 1 หมื่นล้านบาท ในปี 2563 มีจำนวน 5 แห่ง คือ ได้แก่

- (2.1) **อันดับ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรมุกดาหาร** ในช่วงปี 2559-2563 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 56.8 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 124,124 ล้านบาท สำหรับมูลค่าการส่งออกในช่วงปี 2559-2563 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 61.6 ต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 48.9 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 31,065 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 56.9 ต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 78.8 โดยในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 93,058 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 41.1 และในปี 2563 ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 61,993 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 27.6
- (2.2) **อันดับ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรปางดงเบงกาลี** ซึ่งในช่วงปี 2559-2563 มูลค่าการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.8 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 40,729 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 22.1 สำหรับการส่งออกในปี 2563 ลดลงร้อยละ 22.6 และการนำเข้าลดลงร้อยละ 9.0 ได้เปรียบดุลการค้า 37,186 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 23.2
- (2.3) **อันดับ 3 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรนครพนม** ซึ่งในช่วงปี 2559-2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 65.5 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 29,747 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 53.4 สำหรับการส่งออกในปี 2563 ลดลงร้อยละ 43.5 และการนำเข้าลดลงร้อยละ 5.5 ได้เปรียบดุลการค้า 17,294 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 29.1
- (2.4) **อันดับ 4 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรเชียงของ** ซึ่งในช่วงปี 2559-2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 22.1 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 24,515 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 2.2 สำหรับการส่งออกในปี 2561 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.7 ได้เปรียบดุลการค้า 8,608 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 22.3
- (2.5) **อันดับ 5 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรสะเตา** ซึ่งในช่วงปี 2559-2563 มูลค่าการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6.7 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 16,607 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 11.1 สำหรับการส่งออกในปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.1 และการนำเข้าลดลงร้อยละ 12.2 ได้เปรียบดุลการค้า 3,554 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 4,280.3

ตารางที่ 13 : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย - จีนตอนใต้ รายด้าน

ด้านศุลกากร	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย ปี 59-63 (%)	อัตราการเปลี่ยนแปลง ปี 62-63 (%)
ด้านมุกดาหาร	มูลค่าการค้า	25,657	64,214	74,906	83,335	124,124	56.8	48.9
	ส่งออก	8,013	23,593	17,763	17,373	31,065	61.6	78.8
	นำเข้า	17,645	40,621	57,143	65,962	93,058	56.9	41.1
	ดุลการค้า	-9,632	-17,029	-39,381	-48,589	-61,993	-26.4	-27.6
ด้านปางเบชะ	มูลค่าการค้า	54,415	77,098	58,571	52,300	40,729	-3.8	-22.1
	ส่งออก	52,976	75,570	56,321	50,354	38,957	-4.0	-22.6
	นำเข้า	1,439	1,528	2,250	1,946	1,771	7.7	-9.0
	ดุลการค้า	51,537	74,042	54,071	48,408	37,186	-4.2	-23.2
ด้านนครพนม	มูลค่าการค้า	25,136	3,165	8,349	19,387	29,747	65.5	53.4
	ส่งออก	6,137	1,339	1,851	16,389	23,520	197.3	43.5
	นำเข้า	18,998	1,826	6,498	2,998	6,226	54.8	107.7
	ดุลการค้า	-12,861	-488	-4,647	13,391	17,294	-84.9	29.1
ด้านเชียงของ	มูลค่าการค้า	11,688	15,277	16,544	25,058	24,515	22.1	-2.2
	ส่งออก	5,875	8,971	10,583	18,065	16,561	33.3	-8.3
	นำเข้า	5,813	6,306	5,960	6,993	7,953	8.5	13.7
	ดุลการค้า	63	2,665	4,623	11,072	8,608	1,088.0	-22.3
ด้านสะเดา	มูลค่าการค้า	24,734	29,554	19,929	14,949	16,607	-6.7	11.1
	ส่งออก	14,622	20,750	10,780	7,515	10,080	-0.6	34.1
	นำเข้า	10,112	8,804	9,149	7,434	6,527	-10.0	-12.2
	ดุลการค้า	4,510	11,946	1,632	81	3,554	1,065.9	4,280.3
ด้านเชียงแสน	มูลค่าการค้า	3,442	4,113	3,363	2,451	1,346	-17.7	-45.1
	ส่งออก	2,782	3,282	2,691	1,902	1,044	-18.6	-45.1
	นำเข้า	660	831	672	549	302	-14.1	-45.0
	ดุลการค้า	2,122	2,450	2,019	1,353	742	-20.1	-45.2
ด้านเบตง	มูลค่าการค้า	480	1,052	874	640	659	19.6	3.0
	ส่งออก	462	1,039	854	620	649	21.1	4.6
	นำเข้า	18	13	20	19	10	-6.2	-47.9
	ดุลการค้า	443	1,027	834	601	639	22.8	6.3
ด้านทุ่งช้าง (น่าน)	มูลค่าการค้า	10	0	9	2	491	17,279.5	26,596.2
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	10	0	9	2	491	17,276.9	26,585.9
	ดุลการค้า	-10	0	-9	-2	-491	-17,274.3	-26,575.5
ด้านอรัญประเทศ	มูลค่าการค้า	89	252	316	382	335	53.9	-12.3
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	89	252	316	382	335	54.0	-12.3
	ดุลการค้า	-89	-252	-316	-382	-335	54.1	-12.3
ด้านหนองคาย	มูลค่าการค้า	10	259	215	155	2	606.4	-98.8
	ส่งออก	1	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	9	259	215	155	1	674.4	-99.1
	ดุลการค้า	-8	-259	-215	-155	-1	-757.9	99.4

ด้านศุลกากร	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 59-63 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 62-63 (%)
ด้าน ประจวบคีรีขันธ์	มูลค่าการค้า	297	3	39	0	95	26,581.5	105,322.2
	ส่งออก	297	3	39	0	95	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	-8.5	-66.7
	ดุลการค้า	297	3	39	0	95	-26,080.3	105,455.6
ด้านระนอง	มูลค่าการค้า	178	319	179	218	83	-1.2	-61.8
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	178	319	179	218	83	-1.2	-61.8
	ดุลการค้า	-178	-319	-179	-218	-83	-1.2	61.8
ด้านแม่สอด	มูลค่าการค้า	254	93	82	18	31	21.1	68.6
	ส่งออก	180	50	23	6	0	73.8	-95.0
	นำเข้า	74	43	59	12	30	-16.3	149.1
	ดุลการค้า	105	7	-36	-6	-30	96.6	385.8
ด้านแม่สาย	มูลค่าการค้า	177	68	61	20	17	-38.9	-16.5
	ส่งออก	115	38	27	18	12	-41.1	-34.3
	นำเข้า	63	30	34	2	5	-4.8	113.6
	ดุลการค้า	52	8	-7	15	6	-165.3	-57.8
ด้านช่องเม็ก	มูลค่าการค้า	3	2	0	51	1	63,520.9	-97.8
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	3	2	0	51	1	63,520.9	-97.8
	ดุลการค้า	-3	-2	0	-51	-1	-63,520.9	97.8
ด้านท่าลี่ (เลย)	มูลค่าการค้า	17	0	3	0	0	-321.8	766.7
	ส่งออก	17	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	3	0	0	-526.2	766.7
	ดุลการค้า	17	0	-3	0	0	-370.1	-766.7
ด้านบึงกาฬ	มูลค่าการค้า	0	24	0	0	0	*	-76.7
	ส่งออก	0	24	0	0	0	*	-76.7
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*
ด้านเชียงคาน (เลย)	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ

2.2.2 ไทย – สิงคโปร์ : มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเป็นอันดับ 2 ในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 88,729 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 17.2 โดยประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าในปี 2563 มีดังนี้

(1) การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 35,548 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 13 โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุด ซึ่งมีมูลค่าการส่งออก 11,929 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.6 ของมูลค่าการส่งออกผ่านแดนกับประเทศสิงคโปร์ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 33.8 รองลงมา ได้แก่ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ (6,538 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 28.2) แผงวงจรไฟฟ้า (3,772 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 79.9) เครื่องตัดต่อและป้องกันวงจรไฟฟ้า (1,691 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 12.1) และนมและผลิตภัณฑ์นม (1,514 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 22.6)

มูลค่าการส่งออกไปยังสิงคโปร์ในปี 2563 เติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยยังมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากแนวโน้มความต้องการสินค้าในประเทศเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยังคงเพิ่มขึ้นจากความจำเป็นในการ Work From Home และการเรียนออนไลน์ ทำให้การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น ซึ่งไม่ใช่แค่เพียงในประเทศแต่รวมถึงความต้องการสินค้าประเภทนี้ในต่างประเทศก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 14 : รายการสินค้าส่งออกผ่านแดนไปยังสิงคโปร์ 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 63 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	8,915	11,929	33.8	33.6
2	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	9,106	6,538	-28.2	18.4
3	แผงวงจรไฟฟ้า	2,096	3,772	79.9	10.6
4	เครื่องตัดต่อและป้องกันวงจรไฟฟ้า	1,923	1,691	-12.1	4.8
5	นมและผลิตภัณฑ์นม	1,235	1,514	22.6	4.3
	อื่นๆ	8,193	10,103	23.3	28.4
	รวม	31,469	35,548	13.0	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

(1.2) การนำเข้า : ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 53,181 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 20.1 โดยในปี 2563 เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงสุด ซึ่งมีมูลค่า 38,851 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 73.1 ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนจากสิงคโปร์ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 34.7 รองลงมา ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า (2,234 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4) เครื่องจักรกลอื่น ๆ และส่วนประกอบ (1,547 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 52) เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ (1,116 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16.1) และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (832 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 15.6)

ตารางที่ 15 : รายการสินค้านำเข้าผ่านแดนจากสิงคโปร์ 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 63 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	แทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์	28,846	38,851	34.7	73.1
2	แผงวงจรไฟฟ้า	2,120	2,234	5.4	4.2
3	เครื่องจักรกลอื่น ๆ และส่วนประกอบ	3,225	1,547	-52.0	2.9
4	เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ	1,331	1,116	-16.1	2.1
5	ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	986	832	-15.6	1.6
	อื่นๆ	7,759	8,601	10.9	16.2
	รวม	44,266	53,181	20.1	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ในปี 2563 ไทยมีการนำเข้าจากสิงคโปร์เพิ่มขึ้น คล้ายกันกับทุกปีในประเภทสินค้าอุตสาหกรรม เช่น แทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ และแผงวงจรไฟฟ้า เนื่องจากแนวโน้มความต้องการสินค้าประเภทเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งรวมไปถึงสินค้าที่เป็นส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ซึ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากความจำเป็นในการ Work From Home และการเรียนออนไลน์ ส่งผลให้ความต้องการใช้สินค้านี้ดังกล่าว

ในปี 2563 ไทยเสียเปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับสิงคโปร์ 17,634 ล้านบาท โดยเสียเปรียบมากขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 37.8

(2) การค้าผ่านแดนไทย – สิงคโปร์ ผ่านด่านศุลกากรสำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเกิน 1 หมื่นล้านบาท ในปี 2563 มีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่

- (2.1) **อันดับ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรสะเตา** ซึ่งในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 52,167 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 35.4 สำหรับการส่งออกในปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6 และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 89.0 และได้เปรียบดุลการค้า 4,875 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 63.9
- (2.2) **อันดับ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์** ซึ่งในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 31,358 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 8.3 สำหรับการส่งออกในปี 2563 ลดลงร้อยละ 35 และการนำเข้าลดลงร้อยละ 4.4 และเสียเปรียบดุลการค้า 25,742 ล้านบาท โดยเสียเปรียบมากขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 0.8

ตารางที่ 16 : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย – สิงคโปร์ รายด้าน

	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย ปี 59-63(%)	อัตราการเปลี่ยนแปลง ปี 62-63(%)
มูลค่าการค้าผ่านแดน - สิงคโปร์	มูลค่าการค้า	69,218	75,324	85,142	75,735	88,729	7.0	17.2
	ส่งออก	27,709	30,984	33,459	31,469	35,548	6.7	13.0
	นำเข้า	41,509	44,340	51,683	44,266	53,181	7.3	20.1
	ดุลการค้า	-13,800	-13,356	-18,224	-12,797	-17,634	-10.3	-37.8
ด้านสะเดา	มูลค่าการค้า	40,897	39,330	41,515	38,531	52,167	7.5	35.4
	ส่งออก	23,863	25,760	28,349	26,023	28,521	4.8	9.6
	นำเข้า	17,035	13,570	13,166	12,508	23,646	15.2	89.0
	ดุลการค้า	6,828	12,190	15,182	13,515	4,875	7.0	-63.9
ด้านปางดะเบซาร์	มูลค่าการค้า	25,637	31,715	40,997	34,189	31,358	7.0	-8.3
	ส่งออก	3,306	4,657	4,757	4,323	2,808	-0.3	-35.0
	นำเข้า	22,332	27,058	36,240	29,866	28,550	8.3	-4.4
	ดุลการค้า	-19,026	-22,401	-31,483	-25,543	-25,742	-10.0	-0.8
ด้านมุกดาหาร	มูลค่าการค้า	86	373	1	996	3,516	33,306.3	252.9
	ส่งออก	64	67	0	970	3,513	*	262.0
	นำเข้า	22	306	1	26	3	1,115.7	-89.2
	ดุลการค้า	43	-239	-1	945	3,511	-31,633.9	271.6
ด้านระนอง	มูลค่าการค้า	2,096	3,509	2,333	1,840	1,078	-7.2	-41.4
	ส่งออก	55	104	62	1	107	3,152.0	12,658.3
	นำเข้า	2,041	3,405	2,271	1,839	971	-8.2	-47.2
	ดุลการค้า	-1,986	-3,301	-2,210	-1,838	-864	-9.2	-53.0
ด้านตากใบ	มูลค่าการค้า	26	124	84	72	291	160.7	303.9
	ส่งออก	26	124	84	72	291	160.7	303.9
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	26	124	84	72	291	160.7	303.9
ด้านประจวบคีรีขันธ์	มูลค่าการค้า	382	264	146	47	267	79.8	462.0
	ส่งออก	382	264	146	47	267	80.0	463.2
	นำเข้า	0	0	0	0	0	197.2	-36.4
	ดุลการค้า	382	264	146	47	267	80.3	464.4
ด้านเบตง	มูลค่าการค้า	0	1	34	15	20	*	30.2
	ส่งออก	0	1	34	15	20	*	30.2
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	1	34	15	20	*	30.2
ด้านแม่สอด	มูลค่าการค้า	9	1	13	32	15	415.5	-54.4
							401.9	-5.9
							*	-64.2
							360.7	79.0

	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 59-63(%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 62-63(%)
ด้านปัตตานี	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	9	*	92,100.0
	ส่งออก	0	0	0	0	9	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	9	*	-91,700.0
ด้านสุโขทัย โก-ลก	มูลค่าการค้า	5	6	8	6	1	-12.7	-88.3
	ส่งออก	5	6	8	6	1	-12.8	-88.5
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	5	6	8	6	1	-12.8	-88.7
ด้านสตูล	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*
ด้านบ้าน ประกอบ	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : * หมายถึง ข้อมูลไม่เพียงพอ

2.2.3 ไทย – เวียดนาม : มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเป็นอันดับ 3 สำหรับในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการค้าผ่านแดนในช่วงปี 2559 – 2560 เพิ่มขึ้น แต่ในช่วงปี 2561 – 2563 ลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม โดยรวมมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.6 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 59,300 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 10.8 โดยมีประเภทสินค้าส่งออกและนำเข้าในปี 2563 ดังนี้

(1) การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 44,024 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 17.8 โดยผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้งเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด โดยมีมูลค่า 10,908 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.8 ของมูลค่าการส่งออกผ่านแดนกับประเทศเวียดนามทั้งหมด ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 32.0 รองลงมาได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (10,766 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 12.1) อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์ และไดโอด (8,565 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.8) สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ (4,859 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3,983.2) และลำไยแห้ง (1,629 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 78.2)

ตารางที่ 17 : รายการสินค้าส่งออกผ่านแดนไปยังเวียดนาม 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 63 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	16,048	10,908	-32.0	24.8
2	เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	12,252	10,766	-12.1	24.5
3	อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์ และไดโอด	5,719	8,565	49.8	19.5
4	สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ	119	4,859	3,983.2	11.0
5	ลำไย แห้ง	7,459	1,629	-78.2	3.7
	อื่นๆ	11,935	7,296	-38.9	16.6
	รวม	53,533	44,024	-17.8	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

ในปี 2563 การส่งออกผ่านแดนไปยังเวียดนามลดลงเล็กน้อย รวมถึงการส่งออกผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง แม้ว่าจะเป็นประเภทสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุด แต่ก็ยังหดตัวลงจากปีก่อน เนื่องจากผลผลิตผลไม้ส่งออกสำคัญ เช่น ลำไย เงาะ และมังคุด ของไทยในปี 2563 มีปริมาณลดลงจากปี 2562 (ข้อมูลจากสถิติการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563) อย่างไรก็ตาม การส่งออกผลไม้ไทยไปยังเวียดนามยังคงมีโอกาสดีในอนาคต เนื่องจากผู้บริโภคเวียดนามมีทัศนคติที่ดีต่อผลไม้ไทยและยอมรับในคุณภาพของผลไม้ไทยที่สูงกว่าผลไม้ชนิดเดียวกันที่สามารถปลูกได้ในประเทศเวียดนามทั้งขนาดและรสชาติแม้ราคาจำหน่ายจะสูงกว่า

- (1.2) การนำเข้า : ในปี 2563 ไทยมีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 15,276 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 18.1 โดยเครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงสุด มีมูลค่านำเข้า 6,455 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.3 ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนกับประเทศเวียดนามทั้งหมด ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ -22.4 รองลงมา ได้แก่ เคมีภัณฑ์อื่น ๆ (1,900 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 240.8) ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ (1,131 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 277.1) คอนแทกเลนส์และเลนส์ (1,046 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 348.5) และพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชอื่นๆ (778 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.6)

ตารางที่ 18 : รายการสินค้านำเข้าผ่านแดนจากเวียดนาม 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการ ขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 63 คิดเป็น ร้อยละ
		ม.ค.-ธ.ค. 62	ม.ค.-ธ.ค. 63		
1	เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์	8,316	6,455	-22.4	42.3
2	เคมีภัณฑ์อื่น ๆ	557	1,900	240.8	12.4
3	ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ	300	1,131	277.1	7.4
4	คอนแทกเลนส์และเลนส์	233	1,046	348.5	6.8
5	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืชอื่นๆ	549	778	41.6	5.1
	อื่นๆ	2,980	3,966	33.1	26.0
	รวม	12,935	15,276	18.1	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

การนำเข้าผ่านแดนจากเวียดนามในปี 2563 โดยรวมยังคงขยายตัวมากกว่าปีที่แล้ว ร้อยละ 18.1 โดยเฉพาะสินค้าประเภทเคมีภัณฑ์ เนื่องจากอุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ ในไทยยังขยายตัวในปี 2563 ตามแนวโน้มความต้องการใช้ที่สูงขึ้นจากสถานการณ์ การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้ความต้องการใช้สินค้าประเภท เคมีภัณฑ์เพิ่มขึ้นเช่นกัน (ข้อมูลจาก สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและศูนย์วิจัย กรุงศรี) ทำให้การนำเข้าเคมีภัณฑ์ผ่านแดนจากเวียดนามในปี 2563 เพิ่มขึ้นมากถึง ร้อยละ 204.8 จากปี 2562 ที่มีมูลค่าการนำเข้า 557 ล้านบาท เป็น 1,900 ล้านบาท ในปี 2563

ในช่วงปี 2559 -2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนามโดยตลอด ในปี 2563 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 28,747 ลดลงจาก ปี 2562 ร้อยละ 29.2

(2) การค้าผ่านแดนไทย – เวียดนาม ผ่านด่านศุลกากรสำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเกิน 1 หมื่นล้านบาท ในปี 2563 มีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่

(2.1) **อันดับ 1 จุดผ่านแดน-ด้านศุลกากรมุกดาหาร** ซึ่งในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่า การค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 58.6 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 28,499 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 77.2 สำหรับการส่งออกในปี 2563 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 32.0 และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 194.9 และได้เปรียบดุลการค้า 2,211 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 69.2

(2.2) **อันดับ 2 จุดผ่านแดน-ด้านศุลกากรนครพนม** ซึ่งในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่า การค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 9.6 ต่อปี โดยในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 24,834 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 47.5 สำหรับการส่งออกในปี 2563 ลดลงร้อยละ 38.4

และการนำเข้าลดลงร้อยละ 98.6 และได้เปรียบดุลการค้า 24,632 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 25.2

ตารางที่ 19 : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย - เวียดนาม รายด้าน

(หน่วย : ล้านบาท)

ด้านศุลกากร	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย ปี 59-63 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 62-63(%)
ด้านมุกดาหาร	มูลค่าการค้า	6,424	16,631	14,446	16,086	28,499	58.6	77.2
	ส่งออก	4,529	13,968	11,905	11,629	15,355	55.8	32.0
	นำเข้า	1,896	2,663	2,541	4,457	13,144	76.6	194.9
	ดุลการค้า	2,633	11,304	9,364	7,171	2,211	54.9	-69.2
ด้านนครพนม	มูลค่าการค้า	46,648	61,574	62,048	47,342	24,834	-9.6	-47.5
	ส่งออก	29,425	46,650	43,987	40,127	24,733	1.4	-38.4
	นำเข้า	17,222	14,923	18,061	7,215	101	-37.7	-98.6
	ดุลการค้า	12,203	31,727	25,926	32,912	24,632	-35.0	-25.2
ด้านอรัญประเทศ	มูลค่าการค้า	1,049	702	1,164	993	2,670	46.7	168.8
	ส่งออก	961	499	848	494	1,232	32.4	149.3
	นำเข้า	88	204	315	499	1,438	108.1	188.1
	ดุลการค้า	873	295	533	-5	-206	1,053.7	4,301.5
ด้านปางเบชะรี	มูลค่าการค้า	718	1,129	1,629	1,063	749	9.3	-29.5
	ส่งออก	567	932	1,320	614	625	13.6	1.8
	นำเข้า	151	197	309	449	124	15.0	-72.4
	ดุลการค้า	416	735	1,010	165	501	58.4	203.2
ด้านบึงกาฬ	มูลค่าการค้า	1,031	1,089	957	604	698	-6.9	15.6
	ส่งออก	1,007	1,055	926	568	671	-7.0	18.1
	นำเข้า	24	34	31	36	27	6.4	-24.9
	ดุลการค้า	983	1,021	895	533	645	-7.0	21.0
ด้านสะเดา	มูลค่าการค้า	447	373	455	366	668	17.1	82.7
	ส่งออก	59	164	180	94	238	72.9	154.0
	นำเข้า	387	210	275	272	430	10.6	58.1
	ดุลการค้า	-328	-46	-95	-179	-192	29.2	7.8
ด้านช่องเม็ก	มูลค่าการค้า	0	0	0	1	589	*	71,532.2
	ส่งออก	0	0	0	1	588	*	88,828.8
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	0.0
	ดุลการค้า	0	0	0	1	588	*	117,157.7
ด้านช่องจอม	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	576	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	576	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	576	*	*
ด้านจันทบุรี	มูลค่าการค้า	1	0	0	0	9	*	*
	ส่งออก	1	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	9	*	*
	ดุลการค้า	1	0	0	0	-9	*	*
ด้านหนองคาย	มูลค่าการค้า	7	28	2	0	5	316.5	1,127.5

ด้านศุลกากร	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย ปี 59-63 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 62-63(%)
	ส่งออก	6	4	2	0	4	*	*
	นำเข้า	1	25	0	0	2	1094.5	303.2
	ดุลการค้า	5	-21	2	0	2	-8.0	521.0
ด้านคลังใหญ่	มูลค่าการค้า	265	149	4	4	1	-50.7	-63.4
	ส่งออก	32	4	4	4	1	-38.3	-69.0
	นำเข้า	233	145	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	-200	-141	4	4	1	14.9	-74.7

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช. (หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

2.3 การค้าผ่านแดนรายภาค

ตารางที่ 20 : การค้าผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านรายภาค ปี 2559 – 2563

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (2559-2563) (%)	อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี 2562-2563 (%)
	2559	2560	2561	2562	2563		
ภาคใต้ – สิงคโปร์							
มูลค่าการค้ารวม	68,661	74,686	84,972	74,653	84,924	6.0	13.8
ส่งออก	27,254	30,652	33,294	30,440	31,756	4.2	4.3
นำเข้า	41,407	44,033	51,678	44,213	53,167	7.4	20.3
ดุลการค้า	-14,153	-13,381	-18,384	-13,773	-21,411	-15.6	-55.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - จีนตอนใต้และเวียดนาม							
มูลค่าการค้ารวม	104,934	146,991	160,930	166,965	209,074	19.6	25.2
ส่งออก	49,136	86,632	76,434	86,088	96,513	22.3	12.1
นำเข้า	55,797	60,359	84,497	80,878	112,561	20.8	39.2
ดุลการค้า	-6,661	26,272	-8,063	5,210	-16,048	-151.8	-408.0
ภาคเหนือ - จีนตอนใต้							
มูลค่าการค้ารวม	15,318	19,458	19,976	27,531	26,368	15.8	-4.2
ส่งออก	8,772	12,290	13,302	19,985	17,617	21.7	-11.8
นำเข้า	6,546	7,168	6,675	7,546	8,752	7.9	16.0
ดุลการค้า	2,226	5,123	6,627	12,438	8,865	54.6	-28.7
ภาคตะวันออก - เวียดนาม							
มูลค่าการค้ารวม	1,316	851	1,167	997	2,680	39.0	168.8
ส่งออก	995	503	852	498	1,234	31.5	147.6
นำเข้า	321	348	315	499	1,447	61.8	189.9
ดุลการค้า	674	154	537	-1	-213	7013.8	-27,984.8
อื่นๆ (ด่านศุลกากรในจังหวัดที่ไม่ได้อยู่ในภาคที่เชื่อมต่อใกล้เคียงกับประเทศต้นหรือปลายทาง)							
มูลค่าการค้ารวม	82,700	111,163	82,702	71,034	63,772	-3.9	-10.2
ส่งออก	69,709	98,840	69,684	60,234	54,436	-2.7	-9.6
นำเข้า	12,991	12,323	13,018	10,799	9,336	-7.5	-13.6
ดุลการค้า	56,718	86,516	56,666	49,435	45,100	-0.9	-8.8

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ สศช.
(หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

2.3.1 ภาคใต้ – สิงคโปร์ : เป็นภาคที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเป็นอันดับ 2 รองจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในช่วงปี 2559 - 2563 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6 ต่อปี ซึ่งในปี 2563 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 84,924 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 13.8 โดยมีการส่งออกและนำเข้า ดังนี้

- (1) **การส่งออก :** ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกผ่านแดน 31,756 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 4.3 และในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.2 ต่อปี
- (2) **การนำเข้า :** ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดน 53,167 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 20.3 โดยในช่วงปี 2559-2563 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.4 ต่อปี

ในช่วงปี 2559 -2563 ภาคใต้เสียเปรียบดุลการค้ากับสิงคโปร์มาโดยตลอด ในปี 2563 ขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.5 เมื่อเทียบกับปี 2562

ตารางที่ 21 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคใต้ – สิงคโปร์

	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 59-63 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 62-63 (%)
มูลค่าการค้าผ่านแดน ภาคใต้ - สิงคโปร์	มูลค่าการค้า	68,661	74,686	84,972	74,653	84,924	6.0	13.8
	ส่งออก	27,254	30,652	33,294	30,440	31,756	4.2	4.3
	นำเข้า	41,407	44,033	51,678	44,213	53,167	7.4	20.3
	ดุลการค้า	-14,153	-13,381	-18,384	-13,773	-21,411	-15.6	-55.5
สงขลา	มูลค่าการค้า	66,535	71,046	82,513	72,720	83,526	6.5	14.9
	ส่งออก	27,169	30,417	33,106	30,346	31,329	3.9	3.2
	นำเข้า	39,366	40,629	49,407	42,374	52,197	8.4	23.2
	ดุลการค้า	-12,198	-10,212	-16,301	-12,028	-20,867	-22.7	-73.5
นราธิวาส	มูลค่าการค้า	30	131	92	78	291	140.8	274.6
	ส่งออก	30	131	92	78	291	140.8	274.6
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	30	131	92	78	291	140.8	274.6
ระนอง	มูลค่าการค้า	2,096	3,509	2,333	1,840	1,078	-7.2	-41.4
	ส่งออก	55	104	62	1	107	3,151.0	12,654.2
	นำเข้า	2,041	3,405	2,271	1,839	971	-8.2	274.6
	ดุลการค้า	-1,986	-3,301	-2,210	1,838	864	-9.2	274.6
ยะลา	มูลค่าการค้า	0	1	34	15	20	*	30.2
	ส่งออก	0	1	34	15	20	*	30.2
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	1	34	15	20	*	30.2
ปัตตานี	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	9	*	85,226.9
	ส่งออก	0	0	0	0	9	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	176.9
	ดุลการค้า	0	0	0	0	9	*	-84,873.1

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ สศช.

2.3.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ – จันทอนใต้และเวียดนาม : มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเป็นอันดับ 1

ของประเทศไทย รองลงมา ได้แก่ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออก ในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการค้าผ่านแดนผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 19.6 ต่อปี ซึ่งในปี 2563 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 209,074 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 25.2

(1) การส่งออก : ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกผ่านแดน 96,513 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 12.1 และในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการส่งออกผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 22.3 ต่อปี

(2) การนำเข้า : ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดน 112,561 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 39.2 และในช่วงปี 2559 – 2563 มูลค่าการนำเข้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20.8 ต่อปี

ในปี 2563 จังหวัดมุกดาหาร เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนสูงที่สุด โดยมีมูลค่าการค้าผ่านแดน 152,623 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 53.5 การส่งออกมีมูลค่า 46,420 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 60.1 โดยเป็นการส่งออกผ่านแดนไปยังจีน 31,065 ล้านบาท และส่งออกไปยังเวียดนาม 15,355 ล้านบาท ขณะที่การนำเข้าผ่านแดนปี 2563 มีมูลค่า 106,202 ล้านบาท โดยเป็นการนำเข้าผ่านแดนจากจีน 93,058 ล้านบาท และนำเข้าจากเวียดนาม 13,144 ล้านบาท ในปี 2563 มุกดาหารเสียเปรียบดุลการค้ากับทั้งจีนและเวียดนามรวม 59,782 ล้านบาท โดยเสียเปรียบดุลการค้ากับจีน 61,993 ล้านบาท และได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 2,211 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนครพนม ในปี 2563 จังหวัดนครพนม มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 54,580 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 18.2 และมีมูลค่าการส่งออก 48,253 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 14.6 โดยเป็นการส่งออกผ่านแดนไปยังเวียดนาม 24,733 ล้านบาท และไปยังจีนตอนใต้ 23,520 ล้านบาท และการนำเข้าผ่านแดนมีมูลค่า 6,327 ล้านบาท โดยเป็นการนำเข้าผ่านแดนจากจีน 6,226 ล้านบาท และนำเข้าจากเวียดนาม 101 ล้านบาท และดุลการค้าผ่านแดนได้เปรียบดุลการค้ารวม 41,926 ล้านบาท โดยได้เปรียบดุลการค้ากับจีน 17,294 ล้านบาท และได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 24,632 ล้านบาท

ในช่วงก่อนปี 2555 การค้าผ่านแดนไปยังจีนตอนใต้และเวียดนามใช้ด่านศุลกากรมุกดาหารเป็นช่องทางหลักในการขนส่ง แต่หลังจากที่สะพานข้ามแม่น้ำโขง ณ จังหวัดนครพนมก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2554 การขนส่งไปยังเวียดนามและจีนตอนใต้ได้หันมาใช้ด่านศุลกากรนครพนมเป็นช่องทางในการขนส่งมากขึ้นเนื่องจากมีระยะทางไปถึงตลาดในเวียดนามและชายแดนเวียดนาม - จีน (เพื่อขนส่งต่อเข้าประเทศจีน) สั้นกว่าการขนส่งผ่านด่านศุลกากรมุกดาหาร จึงทำให้มูลค่าการค้าผ่านแดนผ่านด่านศุลกากรนครพนมสูงกว่ามูลค่าการค้าผ่านแดนผ่านทางด่านศุลกากรมุกดาหาร อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ในปี 2561 มูลค่าการค้าผ่านแดนผ่านด่านศุลกากรมุกดาหารกลับมาสูงกว่ามูลค่าการค้าผ่านแดนผ่านด่านศุลกากรนครพนม เนื่องจากสภาพถนนหมายเลข R12 ในสปป.ลาว ซึ่งใช้ในการขนส่งผ่านด่านศุลกากรนครพนมชำรุด จึงส่งผลให้การขนส่งหันมาใช้ถนนหมายเลข R9 ผ่านด่านศุลกากรมุกดาหารแทน จึงส่งผลให้มูลค่าการค้าผ่าน

แดนผ่านด่านศุลกากรมุกดาหารโดยเฉพาะการค้าผ่านแดนกับจีนตอนใต้สูงขึ้น และการค้าผ่านแดนผ่านด่านศุลกากรนครพนมลดลง

ตารางที่ 22 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - จีนตอนใต้ และเวียดนาม

จังหวัด	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย ปี 59-63 (%)	อัตราการเปลี่ยนแปลง ปี 62 - 63 (%)
มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - จีนตอนใต้ และเวียดนาม	มูลค่าการค้า	104,934	146,991	160,930	166,965	209,074	19.6	25.2
มุกดาหาร	ส่งออก	49,136	86,632	76,434	86,088	96,513	22.3	12.1
	นำเข้า	55,797	60,359	84,497	80,878	112,561	20.8	39.2
	ดุลการค้า	-6,661	26,272	-8,063	5,210	-16,048	95.4	-408.0
	มูลค่าการค้า	32,082	80,845	89,352	99,421	152,623	56.8	53.5
นครพนม	ส่งออก	12,541	37,560	29,668	29,002	46,420	59.1	60.1
	นำเข้า	19,540	43,285	59,685	70,419	106,202	57.1	50.8
	ดุลการค้า	-6,999	-5,724	-30,017	-41,417	-59,782	-131.2	-44.3
	มูลค่าการค้า	71,783	64,738	70,397	66,729	54,580	-6.1	-18.2
บึงกาฬ	ส่งออก	35,563	47,989	45,838	56,516	48,253	9.8	-14.6
	นำเข้า	36,220	16,750	24,559	10,213	6,327	-25.9	-38.0
	ดุลการค้า	-658	31,239	21,279	46,304	41,926	1,189.0	9.5
	มูลค่าการค้า	1,031	1,113	957	604	698	-6.8	15.5
อุบลราชธานี	ส่งออก	1,007	1,079	926	569	671	-6.9	18.1
	นำเข้า	24	34	31	36	27	6.4	-24.7
	ดุลการค้า	983	1,044	895	533	645	-6.9	20.9
	มูลค่าการค้า	3	4	0	52	590	77,405.7	1,043.5
สุรินทร์	ส่งออก	0	0	0	1	588	*	*
	นำเข้า	3	4	0	51	1	76,129.8	-97.8
	ดุลการค้า	-3	-4	0	-50	587	-74,846.4	1,269.1
	มูลค่าการค้า	1	2	0	0	576	244,462.6	977,920.4
หนองคาย	ส่งออก	1	0	0	0	576	*	*
	นำเข้า	0	2	0	0	0	670.7	-31.9
	ดุลการค้า	1	-2	0	0	576	-244,591.9	-977,984.2
	มูลค่าการค้า	17	288	217	156	7	370.3	-95.3
	ส่งออก	7	4	2	0	4	10,108.4	40623.0
	นำเข้า	10	284	215	156	3	655.1	-97.9
	ดุลการค้า	-3	-280	-213	-156	1	-2,158.8	100.6

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช. (หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

2.3.3 ภาคเหนือ – จันทอนใต้ : มูลค่าการค้าผ่านแดนปี 2559-2563 เพิ่มขึ้นในช่วงปี 2559 – 2562 และลดลง ในปี 2563 แต่โดยรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15.8 ต่อปี ซึ่งในปี 2563 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 26,368 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 4.2

ตารางที่ 23 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคเหนือ – จันทอนใต้

จังหวัด	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 59-63 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 62-63 (%)
มูลค่าการค้า ผ่านแดน จังหวัด ภาคเหนือ - จันทอนใต้	มูลค่าการค้า	15,318	19,458	19,976	27,531	26,368	15.8	-4.2
	ส่งออก	8,772	12,290	13,302	19,985	17,617	21.7	-11.8
	นำเข้า	6,546	7,168	6,675	7,546	8,752	7.9	16.0
	ดุลการค้า	2,226	5,123	6,627	12,438	8,865	54.6	-28.7
เชียงราย	มูลค่าการค้า	15,307	19,458	19,968	27,529	25,877	15.4	-6.0
	ส่งออก	8,772	12,290	13,302	19,985	17,617	21.7	-11.8
	นำเข้า	6,535	7,168	6,666	7,545	8,261	6.3	9.5
	ดุลการค้า	2,237	5,123	6,635	12,440	9,356	55.3	-24.8
น่าน	มูลค่าการค้า	10	0	9	2	491	18,655.6	26,556.0
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	10	0	9	2	491	18,653.0	26,545.5
	ดุลการค้า	-10	0	-9	-2	-491	-18,650.3	-26,535.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช. (หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

(1) การส่งออก : ในปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกผ่านแดน 17,617 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 11.8 โดยในช่วงปี 2559 – 2563 การส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 21.7 ต่อปี

(2) การนำเข้า : ในปี 2563 มีมูลค่านำเข้าผ่านแดน 8,752 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 16 โดยในช่วงปี 2559 – 2563 การนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.9 ต่อปี

ภาคเหนือเป็นภาคที่ได้เปรียบดุลการค้ามากที่สุด ในช่วงปี 2559-2563 ได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับจันทอนใต้ 8,865 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 28.7

ในปี 2563 จังหวัดในภาคเหนือที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนสูงที่สุดคือ จังหวัดเชียงราย โดยการค้าผ่านแดนในปี 2563 มีมูลค่า 25,877 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 6 มูลค่าการส่งออกในปี 2563 มีมูลค่า 17,617 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 11.8 การนำเข้าผ่านแดนปี 2563 มีมูลค่า 8,261 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 9.5 และปี 2563 ได้เปรียบดุลการค้า 9,356 ล้านบาท โดยได้เปรียบดุลการค้าลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 24.8

2.3.4 ภาคตะวันออก - เวียดนาม : มูลค่าการค้าผ่านแดนมีความผันผวนและมีมูลค่าการค้าผ่านแดนกับไทยเป็นอันดับสุดท้าย โดยมูลค่าการค้าผ่านแดนโดยรวมในช่วงปี 2559 - 2563 ของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 39 ต่อปี ในปี 2563 มีมูลค่าการค้า 2,680 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 168.8

(1) การส่งออก : ปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกผ่านแดน 1,234 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 147.6 โดยในช่วงปี 2559 - 2563 การส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 31.5 ต่อปี

(2) การนำเข้า : ในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดน 1,447 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 189.9 โดยในช่วงปี 2559 - 2563 การส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 61.8 ต่อปี

ในช่วงปี 2559 - 2561 ไทยได้เปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับเวียดนามมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม ในปี 2562-2563 ไทยเริ่มเสียเปรียบดุลการค้า โดยในปี 2563 เสียเปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 213 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งเสียเปรียบดุลการค้า 1 ล้านบาท

ในปี 2563 จังหวัดในภาคตะวันออกที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนสูงที่สุดคือ จังหวัดสระแก้ว โดยมีมูลค่าการค้าผ่านแดน 2,670 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 168.8 มูลค่าการส่งออกในปี 2563 มีมูลค่า 1,232 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 149.3 มูลค่าการนำเข้าผ่านแดนปี 2563 มีมูลค่า 1,438 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 188.1 และดุลการค้าผ่านแดนในปี 2563 เสียเปรียบดุลการค้า 206 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 4,304

ตารางที่ 24 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออก - เวียดนาม

จังหวัด	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 59-63 (%)	อัตรา เปลี่ยนแปลง ปี 62-63 (%)
มูลค่าการค้าผ่านแดน จังหวัดภาคตะวันออก - เวียดนาม	มูลค่าการค้า	1,316	851	1,167	997	2,680	39.0	168.8
	ส่งออก	995	503	852	498	1,234	31.5	147.6
	นำเข้า	321	348	315	499	1,447	61.8	189.9
	ดุลการค้า	674	154	537	-1	-213	-6,978.5	-27,984.8
สระแก้ว	มูลค่าการค้า	1,049	702	1,164	993	2,670	46.7	168.8
	ส่งออก	961	499	848	494	1,232	32.4	149.3
	นำเข้า	88	203	315	499	1,438	108.1	188.1
	ดุลการค้า	873	295	533	-5	-206	-1,097.7	-4,304.0
ตราด	มูลค่าการค้า	265	149	4	4	1	-50.7	-63.4
	ส่งออก	32	4	4	4	1	-38.3	-69.0
	นำเข้า	233	145	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	-200	-141	4	4	1	51.2	*
จันทบุรี	มูลค่าการค้า	1	0	0	0	9	*	*
	ส่งออก	1	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	9	*	*
	ดุลการค้า	1	0	0	0	-9	*	*

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

(หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

2.4 การค้าผ่านแดนในระยะต่อไป

การค้าผ่านแดนในระยะต่อไปในระยะสั้น ปัจจัยหลักที่มีผลมากที่สุดขณะนี้คือการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจและการจัดการสถานการณ์จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ภายในของแต่ละประเทศ สำหรับ**จีนตอนใต้**ในปี 2563 เศรษฐกิจจีนยังคงเติบโตร้อยละ 2.3 แม้จะมีอัตราการเติบโตที่ชะลอตัวลง โดยในไตรมาสแรกของปี 2563 เศรษฐกิจจีนหดตัวร้อยละ 6.8 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 แต่ด้วยมาตรการควบคุมโรคที่ได้เด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ ทำให้เศรษฐกิจจีนกลับมาฟื้นตัวติดต่อกันใน 3 ไตรมาสต่อมา (ร้อยละ 3.2 ในไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 4.9 ในไตรมาสที่ 3 และร้อยละ 6.5 ในไตรมาสที่ 4 ตามลำดับ) ซึ่งปัจจัยขับเคลื่อนเชิงโครงสร้างของจีนยังคงเป็นการบริโภคภายในประเทศ และการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่วนแนวโน้มด้านการค้าโลก แม้ว่ากำแพงภาษีนำเข้าที่สหรัฐอเมริกาใช้กับจีนจะยังคงอยู่ แต่ทิศทางของนโยบายของสหรัฐอเมริกา

ต่อจีนน่าจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น เนื่องจากทั้งสองประเทศยังคงมีผลประโยชน์ร่วมกัน และจากการจัดอันดับดัชนี Global COVID-19 Index (GCI) โดยหน่วยงาน Performance Management and Delivery Unit (PEMANDU) ของมาเลเซีย ได้จัดอันดับให้จีนเป็นประเทศจะสามารถฟื้นฟูจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ในอันดับที่ 3 จาก 180 ประเทศทั่วโลก นอกจากนี้ ที่ผ่านมาการขนส่งสินค้าระหว่างไทย - จีนตอนใต้ยังสามารถดำเนินการได้ การค้าผ่านแดนกับจีนตอนใต้จึงไม่ได้รับผลกระทบจากการปิดชายแดนมากนัก ดังนั้น เมื่อเศรษฐกิจของจีนฟื้นตัวเป็นปกติ การค้าผ่านแดนไทย - จีนตอนใต้จะเข้าสู่ภาวะปกติ

สำหรับการค้าผ่านแดนกับ**สิงคโปร์** ในปี 2563 เศรษฐกิจของสิงคโปร์หดตัวร้อยละ 5.8 ซึ่งถือว่าเป็นการหดตัวของเศรษฐกิจสิงคโปร์ครั้งแรกในรอบ 19 ปี เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งส่งผลให้มีการปิดพรมแดนและการจำกัดการเคลื่อนย้ายของประชาชน ส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจในประเทศ รวมไปถึงผลกระทบที่มีต่อภาคการท่องเที่ยวและการบิน ซึ่งเป็นภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญของสิงคโปร์ ในปี 2563 สิงคโปร์ต้องเผชิญกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินถึง 2 ครั้ง โดยเดือนเมษายน รัฐบาลสิงคโปร์ประกาศใช้มาตรการล็อกดาวน์ประเทศที่เรียกว่า Circuit Breaker เพื่อสกัดการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ในประเทศต้องหยุดชะงักไปจนถึงเดือนมิถุนายน ภาคธุรกิจต่างๆ จึงเริ่มกลับมาเปิดกิจการอีกครั้งเมื่อสถานการณ์เริ่มคลี่คลาย แต่จากนั้นก็มีการระบาดซ้ำอีกครั้งในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี จึงมีการบังคับใช้มาตรการแบบผ่อนปรนแต่ยังคงมีการควบคุมทางสังคม การระบาดซ้ำ 2 ระลอกทำให้สิงคโปร์ต้องระงับแผนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจบางอย่าง เช่น โครงการ Travel Bubble กับฮ่องกง ที่ต้องเลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนด อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี แม้ว่าธุรกิจและอุตสาหกรรมในประเทศของสิงคโปร์ได้รับผลกระทบอย่างมากจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 แต่รัฐบาลสิงคโปร์มีมาตรการเยียวยาผู้ตกงานและผู้ที่ได้รับผลกระทบทางรายได้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการช่วยเหลือผ่านนโยบาย COVID-19 Recovery Grant ซึ่งมุ่งเน้นช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อยถึงปานกลางและผู้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเป็นภาคส่วนที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จากมาตรการต่างๆ และการดำเนินการที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพของรัฐบาล ทำให้สิงคโปร์ถูกจัดอันดับดัชนี Global COVID-19 Index (GCI) ของ PEMANDU อยู่ที่อันดับ 2 จาก 180 ประเทศ (ข้อมูลเดือนกรกฎาคม 2564) ซึ่งถือว่าอยู่อันดับที่ดีกว่าจีน ดังนั้น อาจคาดการณ์ได้ว่าการฟื้นฟูเศรษฐกิจของสิงคโปร์อาจจะทำได้รวดเร็ว แม้ว่าสภาพเศรษฐกิจในปี 2563 จะไม่ตึงเครียด ดังนั้นในระยะต่อไปในด้านการค้า การลงทุนหรือด้านการค้าผ่านแดน หากสิงคโปร์สามารถฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจในประเทศให้กลับคืนสู่ภาวะปกติได้ การค้าผ่านแดนไทย-สิงคโปร์จะเป็นส่วนสำคัญของการค้าระหว่างประเทศไทย-สิงคโปร์มากยิ่งขึ้น

ในส่วนของ**เวียดนาม**ยังมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งสวนทางกับประเทศอื่นๆ ในปี 2563 เศรษฐกิจเวียดนามเติบโตร้อยละ 2.91 เนื่องจากจัดการกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ดี แม้ว่าจะเป็นอัตราการขยายตัวที่ต่ำของเวียดนามก็ตาม นอกจากนี้ ในปี 2563 เวียดนามได้ลงนามเข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรือ Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) โดยมีการเข้าร่วมของ 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน และ 5 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ รวมไปถึงการเข้าร่วมความตกลงทางการค้าอื่นๆ ของเวียดนามในที่ได้ลงนามเข้าร่วมไปก่อนหน้านี้แล้ว เช่น ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก หรือ Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership (CPTPP) และความตกลงเขตการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป

หรือ EU-Vietnam Free Trade Agreement (EVFTA) ซึ่งได้ช่วยผลักดันการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่าของเวียดนามทั้งในภูมิภาคและระดับโลก โดยในอีก 5 ปีข้างหน้า ช่วงปี 2564-2568 รัฐบาลเวียดนามได้วางแผนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมภายใต้แผนยุทธศาสตร์ 10 ปี ร่วมกับแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฉบับใหม่ปี 2564 - 2573 ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศและการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการเดินหน้านำพัฒนาความสัมพันธ์แบบทวิภาคีกับประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยที่สามารถนำไปสู่การสร้างโอกาสใหม่ๆ สำหรับนักลงทุนไทยที่จะเข้ามาในประเทศไทย เวียดนาม และการค้าผ่านแดนกับเวียดนามที่จะเชื่อมต่อกับห่วงโซ่มูลค่าของเวียดนามซึ่งเชื่อมกับเวทีโลก

การค้าผ่านแดนของไทยกับทั้ง 3 ประเทศ ยังคงมีโอกาสดีในอนาคต แม้ปัจจุบันทุกประเทศยังอยู่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 แต่ทุกประเทศกำลังพยายามจัดการและฟื้นฟูประเทศจากสถานการณ์ดังกล่าว ดังนั้น หากประเทศไทยสามารถจัดการกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้เร็ว จะทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากศักยภาพและโอกาสของประเทศในการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งการค้าผ่านแดนจะมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนดังกล่าว

ภาคผนวก

ก.

ตารางมูลค่าการค้าชายแดน

ตารางที่ 1 : การค้าชายแดนผ่านด่านสำคัญ

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเทศเพื่อนบ้าน	ด่าน	มูลค่า (ล้านบาท)	ม.ค.-ธ.ค. 62	ม.ค.-ธ.ค. 63	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
มาเลเซีย	สะเตา	มูลค่ารวม	216,212	208,646	-3.5
		ส่งออก	96,182	103,870	8.0
		นำเข้า	120,030	104,776	-12.7
		ดุลการค้า	-23,848	-906	96.2
	ปาดังเบซาร์	มูลค่ารวม	49,451	34,020	-31.2
		ส่งออก	24,679	15,774	-36.1
		นำเข้า	24,772	18,246	-26.3
		ดุลการค้า	-93	-2,473	-2,548.5
เมียนมา	แม่สอด	มูลค่ารวม	79,576	74,496	-6.4
		ส่งออก	70,436	63,649	-9.6
		นำเข้า	9,139	10,847	18.7
		ดุลการค้า	61,297	52,802	-13.9
	สังขละบุรี	มูลค่ารวม	78,672	59,133	-24.8
		ส่งออก	931	798	-14.2
		นำเข้า	77,741	58,334	-25.0
		ดุลการค้า	-76,810	-57,536	25.1
	ระนอง	มูลค่ารวม	20,234	17,002	-16.0
		ส่งออก	15,471	11,128	-28.1
		นำเข้า	4,763	5,873	23.3
		ดุลการค้า	10,708	5,255	-50.9
	แม่สาย	มูลค่ารวม	12,045	12,577	4.4
		ส่งออก	11,660	11,128	-4.6
		นำเข้า	385	1,449	276.6
		ดุลการค้า	11,276	9,680	-14.2
สปป.ลาว	หนองคาย	มูลค่ารวม	59,303	60,654	-2.3
		ส่งออก	51,543	47,182	-8.5
		นำเข้า	7,760	13,472	73.6
		ดุลการค้า	43,783	33,710	23.0
	มุกดาหาร	มูลค่ารวม	56,392	40,408	-28.3
		ส่งออก	24,274	19,087	-21.4
		นำเข้า	32,118	21,321	-33.6
		ดุลการค้า	-7,844	-2,234	71.5
	ทุ่งช้าง	มูลค่ารวม	27,468	26,155	-4.8
		ส่งออก	4,942	5,088	2.9
		นำเข้า	22,526	21,067	-6.5
		ดุลการค้า	-17,584	-15,980	9.1

ประเทศเพื่อนบ้าน	ด้าน	มูลค่า (ล้านบาท)	ม.ค.-ธ.ค. 62	ม.ค.-ธ.ค. 63	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
	ช่องเม็ก	มูลค่ารวม	15,866	21,340	34.5
		ส่งออก	11,421	11,292	-1.1
		นำเข้า	4,445	10,048	126.1
		ดุลการค้า	6,977	1,244	-82.2
	ท่าลี่	มูลค่ารวม	8,730	16,370	87.5
		ส่งออก	4,775	3,933	-17.6
		นำเข้า	3,955	12,437	214.5
		ดุลการค้า	821	-8,504	-1,136.3
	นครพนม	มูลค่ารวม	15,221	15,625	2.7
		ส่งออก	7,848	8,987	14.5
		นำเข้า	7,373	6,638	-10.0
		ดุลการค้า	475	2,349	394.5
กัมพูชา	อรัญประเทศ	มูลค่ารวม	101,224	87,115	-13.9
		ส่งออก	88,699	73,954	-16.6
		นำเข้า	12,525	13,161	5.1
		ดุลการค้า	76,174	60,794	-20.2
	คลองใหญ่	มูลค่ารวม	35,119	30,947	-11.9
		ส่งออก	30,559	27,671	-9.5
		นำเข้า	4,559	3,276	-28.2
		ดุลการค้า	26,000	24,395	-6.2
	จันทบุรี	มูลค่ารวม	15,755	19,751	25.4
		ส่งออก	14,412	17,164	19.1
		นำเข้า	1,343	2,587	92.6
		ดุลการค้า	13,069	14,578	11.5
	ช่องจอม	มูลค่ารวม	8,240	16,536	100.7
		ส่งออก	5,732	13,446	134.6
		นำเข้า	2,508	3,090	23.2
		ดุลการค้า	3,225	10,356	221.1

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 2 : รายการสินค้าส่งออกไปยังมาเลเซีย 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ
		ม.ค.-ธ.ค. 62	ม.ค.-ธ.ค. 63		
1	ยางพารา	18,172	20,347	12.0	16.4
2	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และ ส่วนประกอบ	23,315	17,968	-22.9	14.5
3	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	8,058	6,902	-14.3	5.6
4	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่น ๆ	6,868	4,668	-32.0	3.8
5	ไม้แปรรูป	2,668	3,331	24.8	2.7
	อื่นๆ	67,683	70,977	4.9	57.2
	รวม	126,763	124,193	-2.0	100.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 3 : รายการสินค้านำเข้าจากมาเลเซีย 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ
		ม.ค.-ธ.ค. 62	ม.ค.-ธ.ค. 63		
1	เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็ก สำหรับคอมพิวเตอร์	399	25,227	6219.6	20.1
2	ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	14,703	10,219	-30.5	8.2
3	ไดโอด ทรานซิสเตอร์และ อุปกรณ์กึ่งตัวนำ	3,268	6,032	84.6	4.8
4	อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	3,973	5,341	34.4	4.3
5	เครื่องจักรไฟฟ้าอื่นๆ และ ส่วนประกอบ	8,311	5,330	-35.9	4.3
	อื่นๆ	117,073	73,157	-37.5	58.4
	รวม	147,728	125,306	-15.2	100.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 4 : รายการสินค้าส่งออกไปยังสปป.ลาว 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	น้ำมันดีเซล	14,360	9,635	-32.9	9.3
2	สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ	7,571	6,514	-14.0	6.3
3	น้ำมันสำเร็จรูปอื่น ๆ	6,358	5,247	-17.5	5.1
4	รถยนต์นั่ง	6,531	4,273	-34.6	4.1
5	สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	4,163	3,723	-10.6	3.6
	อื่นๆ	78,909	74,230	-5.9	71.6
	รวม	117,891	103,622	-12.1	100.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 5 : รายการสินค้านำเข้าจากสปป.ลาว 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	เชื้อเพลิงอื่น ๆ	43,474	55,399	27.4	64.3
2	ทองคำ	-	5,595	N/A	6.5
3	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	2,816	5,188	84.2	6.0
4	ทองแดงและผลิตภัณฑ์	12,717	4,803	-62.2	5.6
5	เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและ อุปกรณ์ติดตั้ง	6,875	4,607	-33.0	5.3
	อื่นๆ	13,673	10,622	-22.3	12.3
	รวม	79,555	86,214	8.4	100.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : มูลค่าทองคำในปี 2562 ไม่อยู่ใน 50 อันดับ

ตารางที่ 6 : รายการสินค้าส่งออกไปยังเมียนมา 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	6,569	6,990	6.4	8.0
2	น้ำมันดีเซล	7,295	4,067	-44.2	4.7
3	ผ้าฝ้ายและด้าย	5,082	3,481	-31.5	4.0
4	ปูนซีเมนต์	2,530	3,005	18.8	3.4
5	รถจักรยานยนต์และ ส่วนประกอบ	3,166	2,978	-5.9	3.4
	อื่นๆ	74,751	66,569	-1.1	76.4
	รวม	99,392	87,090	-12.4	100.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 7 : รายการสินค้านำเข้าจากเมียนมา 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	ก๊าซธรรมชาติ	77,131	57,675	-25.2	74.2
2	ธัญพืช	4,249	6,748	58.8	8.7
3	สัตว์น้ำ	3,505	3,708	5.8	4.8
4	ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง	1,179	1,618	37.3	2.1
5	โค กระบือ สุกร แพะ แกะ	1,607	992	-38.3	1.3
	อื่นๆ	6,199	6,948	12.1	8.9
	รวม	93,871	77,689	-17.2	100.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 8 : รายการสินค้าส่งออกไปยังกัมพูชา 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	เครื่องยนต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์	14,942	14,224	-4.81	10.7
2	สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ	3,112	10,340	232.2	7.8
3	รถยนต์นั่ง	12,549	8,503	-32.2	6.4
4	รถจักรยานยนต์และ ส่วนประกอบ	6,222	4,697	-24.5	3.5
5	เครื่องยนต์สันดาปภายใน แบบลูกสูบและส่วนประกอบ	5,732	4,259	-25.7	3.2
	อื่นๆ	97,477	91,098	-6.5	68.4
	รวม	140,034	133,121	-4.9	100.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 9 : รายการสินค้านำเข้าจากกัมพูชา 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 62	ม.ค. - ธ.ค. 63		
1	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	6,190	8,403	35.8	36.5
2	อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	2,874	3,878	34.9	16.9
3	ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้ม ฉนวน	3,839	2,719	-29.2	11.8
4	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	1,840	1,243	-32.4	5.4
5	ธัญพืช	294	981	234.2	4.3
	อื่นๆ	6,142	5,782	-5.9	25.1
	รวม	21,178	23,006	8.6	100.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 10 : แสดงมูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดภาคใต้-ประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559-2563

จังหวัดภาคใต้	การค้าชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโตเฉลี่ย ปี 59-63 (ร้อยละ)	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 62-63
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		
ภาคใต้-มาเลเซีย								
สงขลา	มูลค่ารวม	273,963	281,859	301,643	267,147	243,581	-2.6	-8.8
	ส่งออก	123,941	138,380	147,240	122,335	120,550	-0.1	-1.5
	นำเข้า	150,022	143,480	154,403	144,812	123,031	-4.5	-15.0
	ดุลการค้า	-26,082	-5,100	-7,162	-22,477	-2,481	-21.2	89.0
นราธิวาส	มูลค่ารวม	2,982	3,746	3,483	4,600	3,020	4.1	-34.4
	ส่งออก	855	1,019	975	2,166	1,275	24.0	-41.1
	นำเข้า	2,127	2,727	2,509	2435	1744	-2.8	-28.4
	ดุลการค้า	-1,272	-1,708	-1,534	-269	-469	-4.0	-74.3
ยะลา	มูลค่ารวม	2,120	2,895	2,506	2,228	2,331	4.2	4.6
	ส่งออก	2,036	2,814	2,426	2,153	2,282	4.8	6.0
	นำเข้า	84	81	80	75	48	-11.8	-35.5
	ดุลการค้า	1,952	2,733	2,345	2,079	2,234	5.5	7.5
สตูล	มูลค่ารวม	160	603	603	426	522	67.4	22.5
	ส่งออก	49	49	297	109	84	105.1	-22.8
	นำเข้า	111	554	305	317	438	99.0	38.1
	ดุลการค้า	-62	-505	-8	-208	-354	-790.5	-70.1
ปัตตานี	มูลค่ารวม	0	0	13	89	46	*	-48.6
	ส่งออก	0	0	0	0	1	*	*
	นำเข้า	0	0	13	89	45	*	-49.8
	ดุลการค้า	0	0	-13	-89	-44	*	51.0
ภาคใต้-มาเลเซีย	มูลค่ารวม	279,226	289,102	308,248	274,491	249,499	-2.5	-9.1
	ส่งออก	126,881	142,262	150,938	126,763	124,193	0.0	-2.0
	นำเข้า	152,345	146,841	157,310	147,728	125,306	-4.4	-15.2
	ดุลการค้า	-25,464	-4,579	-6,372	-20,965	-1,113	-22.9	94.7
ระนอง (ภาคใต้-เมียนมา)	มูลค่ารวม	19,524	25,795	21,703	20,234	17,002	-1.6	-16.0
	ส่งออก	15,395	20,320	16,733	15,471	11,128	-5.3	-28.1
	นำเข้า	4,128	5,475	4,970	4,763	5,873	10.6	23.3
	ดุลการค้า	11,267	14,845	11,764	10,708	5,255	-12.2	-50.9
รวมภาคใต้	มูลค่ารวม	298,750	314,898	329,951	294,725	266,501	-2.5	-9.6
	ส่งออก	142,277	162,582	167,672	142,234	135,322	-0.7	-4.9
	นำเข้า	156,473	152,316	162,280	152,491	131,179	-4.0	-14.0
	ดุลการค้า	-14,196	10,266	5,392	-10,257	4,142	-6.2	140.4

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ

ตารางที่ 11 : แสดงมูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-ประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559-2563

จังหวัดชายแดน ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	การค้า ชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโต เฉลี่ย ปี 59-63 (ร้อยละ)	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 62-63
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-สปป.ลาว								
หนองคาย	มูลค่ารวม	64,015	60,035	62,068	59,303	60,654	-1.3	2.3
	ส่งออก	56,543	53,287	53,366	51,543	47,182	-4.4	-8.5
	นำเข้า	7,471	6,748	8,702	7,760	13,472	20.5	73.6
	ดุลการค้า	49,072	46,539	44,664	43,783	33,710	-8.5	-23.0
อุบลราชธานี	มูลค่ารวม	17,522	17,375	17,635	16,649	21,492	6.0	29.1
	ส่งออก	13,203	12,183	12,945	12,089	11,408	-3.4	-5.6
	นำเข้า	4,319	5,192	4,690	4,560	10,084	32.2	121.1
	ดุลการค้า	8,884	6,992	8,255	7,528	1,325	-23.6	-82.4
มุกดาหาร	มูลค่ารวม	62,064	63,545	62,316	56,392	40,408	-9.3	-28.3
	ส่งออก	30,000	29,237	25,437	24,274	19,087	-10.4	-21.4
	นำเข้า	32,064	34,308	36,879	32,118	21,321	-8.0	-33.6
	ดุลการค้า	-2,064	-5,072	-11,442	-7,844	-2,234	30.8	71.5
เลย	มูลค่ารวม	5,666	6,082	6,235	9,440	16,607	8.6	75.9
	ส่งออก	4,352	4,957	5,168	5,168	4,008	-1.1	-22.5
	นำเข้า	1,313	1,125	1,067	4,272	12,599	119.0	194.9
	ดุลการค้า	3,039	3,833	4,101	896	-8,591	-275.9	-1058.5
นครพนม	มูลค่ารวม	12,397	15,057	14,817	15,221	15,625	6.3	2.7
	ส่งออก	8,423	7,969	6,343	7,848	8,987	3.1	14.5
	นำเข้า	3,974	7,088	8,474	7,373	6,638	18.7	-10.0
	ดุลการค้า	4,448	881	-2,130	475	2,349	-37.5	394.5
บึงกาฬ	มูลค่ารวม	2,414	3,463	4,053	2,297	2,268	4.0	-1.3
	ส่งออก	1,965	3,092	3,589	1,868	1,551	2.1	-17.0
	นำเข้า	449	371	464	429	717	16.8	67.0
	ดุลการค้า	1,516	2,721	3,126	1,439	835	-0.4	-42.0
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - สปป.ลาว	มูลค่ารวม	164,078	165,558	167,124	159,302	157,054	-1.1	-1.4
	ส่งออก	114,487	110,726	106,848	102,790	92,224	-5.2	-10.3
	นำเข้า	49,591	54,832	60,275	56,512	64,830	7.2	14.7
	ดุลการค้า	64,896	55,894	46,573	46,278	27,393	-18.0	-40.8

จังหวัดภาคใต้	การค้าชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโตเฉลี่ย ปี 59-63 (ร้อยละ)	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 62-63
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-กัมพูชา								
สุรินทร์	มูลค่ารวม	3,734	3,012	5,317	8,240	16,536	53.2	100.7
	ส่งออก	2,379	873	3,349	5,732	13,446	106.5	134.6
	นำเข้า	1,355	2,139	1,969	2,508	3,090	25.1	23.2
	ดุลการค้า	1,023	-1,265	1,380	3,225	10,356	-19.5	-221.1
อุบลราชธานี	มูลค่ารวม	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*
ศรีสะเกษ	มูลค่ารวม	114	819	834	874	1,778	181.8	103.5
	ส่งออก	0	464	609	631	886	*	40.4
	นำเข้า	114	355	225	243	892	112.4	267.4
	ดุลการค้า	-114	110	385	388	-6	137.4	-101.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - กัมพูชา	มูลค่ารวม	3,849	3,831	6,152	9,114	18,315	52.3	101.0
	ส่งออก	2,379	1,338	3,958	6,363	14,332	84.5	125.2
	นำเข้า	1,470	2,493	2,193	2,750	3,983	32.0	44.8
	ดุลการค้า	909	-1,156	1,765	3,613	10,349	-47.2	186.5
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	มูลค่ารวม	167,926	169,388	173,275	168,416	175,368	1.1	4.1
	ส่งออก	116,866	112,063	110,807	109,153	106,555	-2.3	-2.4
	นำเข้า	51,061	57,325	62,469	59,263	68,813	8.1	16.1
	ดุลการค้า	65,805	54,738	48,338	49,891	37,743	-12.4	-24.3

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

ตารางที่ 12 : แสดงมูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดภาคเหนือ-ประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 – 2563

ภาคเหนือ	การค้าชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโตเฉลี่ย ปี 59-63 (ร้อยละ)	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 62-63
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		
ภาคเหนือ-เมียนมา								
ตาก	มูลค่ารวม	84,474	79,505	77,914	79,576	74,496	-3.0	-6.4
	ส่งออก	80,486	74,566	71,888	70,436	63,649	-5.7	-9.6
	นำเข้า	3,988	4,939	6,027	9,139	10,847	29.1	18.7
	ดุลการค้า	76,498	69,626	65,861	61,297	52,802	-8.8	-13.9
เชียงราย	มูลค่ารวม	8,906	8,232	10,485	12,045	12,577	9.8	4.4
	ส่งออก	8,733	8,060	10,193	11,660	11,128	7.1	-4.6
	นำเข้า	173	172	292	385	1449	94.4	276.6
	ดุลการค้า	8,560	7,888	9,901	11,276	9,680	4.4	-14.2
แม่ฮ่องสอน	มูลค่ารวม	1,218	1,184	1,744	1,133	407	-13.6	-64.1
	ส่งออก	541	638	874	605	217	-10.0	-64.1
	นำเข้า	677	546	870	528	190	-15.8	-64.0
	ดุลการค้า	-135	93	4	77	27	-491.6	-64.6
เชียงใหม่	มูลค่ารวม	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*
อื่นๆ (ไทย-เมียนมา)	มูลค่ารวม	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*
รวมภาคเหนือ - เมียนมา	มูลค่ารวม	94,598	88,921	90,143	92,754	87,480	-1.9	-5.7
	ส่งออก	89,760	83,264	82,955	82,702	74,994	-4.3	-9.3
	นำเข้า	4,837	5,657	7,188	10,052	12,486	27.0	24.2
	ดุลการค้า	84,923	77,607	75,766	72,649	62,508	-7.3	-14.0

ภาคเหนือ	การค้าชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโตเฉลี่ย ปี 59-63 (ร้อยละ)	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 62-63
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		
ภาคเหนือ-สปป.ลาว								
เชียงราย	มูลค่ารวม	17,924	15,805	16,596	10,676	6,627	-20.1	-37.9
	ส่งออก	17,835	15,440	16,197	10,159	6,311	-20.9	-37.9
	นำเข้า	89	365	399	517	316	77.2	-38.9
	ดุลการค้า	17,746	15,076	15,799	9,642	5,995	-21.8	-37.8
น่าน	มูลค่ารวม	20,894	-15,547	-18,325	27,468	26,155	13.2	-4.8
	ส่งออก	4,072	5,039	5,762	4,942	5,088	6.7	2.9
	นำเข้า	16,822	20,587	24,086	22,526	21,067	6.6	-6.5
	ดุลการค้า	-12,750	-15,547	-18,325	-17,584	-15,980	-6.7	9.1
รวมภาคเหนือ - สปป.ลาว	มูลค่ารวม	38,818	41,431	46,444	38,144	32,782	-3.3	-14.1
	ส่งออก	21,907	20,480	21,959	15,101	11,399	-13.8	-24.5
	นำเข้า	16,911	20,952	24,485	23,043	21,384	6.9	-7.2
	ดุลการค้า	4,995	-472	-2,526	-7,942	-9,985	-141.5	-25.7
รวมภาคเหนือ	มูลค่ารวม	133,416	130,352	136,588	130,898	120,263	-2.5	-8.1
	ส่งออก	111,667	103,744	104,914	97,803	86,393	-6.1	-11.7
	นำเข้า	21,749	26,608	31,674	33,096	33,870	12.1	2.3
	ดุลการค้า	89,919	77,135	73,240	64,707	52,524	-12.4	-18.8

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ

ตารางที่ 13 : แสดงมูลค่าการค้าจังหวัดชายแดนภาคตะวันออก-ประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 – 2563

จังหวัดชายแดน ภาคตะวันออก	การค้า ชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 59-63	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 62-63
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		
ภาคตะวันออก-กัมพูชา								
สระแก้ว	มูลค่ารวม	66,664	75,140	90,640	101,224	87,115	7.8	-13.9
	ส่งออก	53,891	59,589	76,304	88,699	73,954	9.6	-16.6
	นำเข้า	12,773	15,551	14,335	12,525	13,161	1.6	5.1
	ดุลการค้า	41,118	44,038	61,969	76,174	60,794	12.6	-20.2
ตราด	มูลค่ารวม	33,713	33,441	36,226	35,119	30,947	-1.9	-11.9
	ส่งออก	29,737	29,176	31,305	30,559	27,671	-1.6	-9.5
	นำเข้า	3,975	4,266	4,921	4,559	3,276	-3.2	-28.2
	ดุลการค้า	25,762	24,910	26,385	26,000	24,395	-1.3	-6.2
จันทบุรี	มูลค่ารวม	15,896	12,834	12,339	15,755	19,751	7.5	25.4
	ส่งออก	14,406	11,603	11,008	14,412	17,164	6.4	19.1
	นำเข้า	1,491	1230	1,330	1,343	2,587	21.1	92.6
	ดุลการค้า	12,915	10,373	9,678	13,069	14,578	5.0	11.5
รวมการค้า ชายแดนภาค ตะวันออก	มูลค่ารวม	116,273	121,415	139,204	152,098	137,813	4.7	-9.4
	ส่งออก	98,034	100,368	118,618	133,671	118,790	5.5	-11.1
	นำเข้า	18,238	21,047	20,586	18,427	19,023	1.5	3.2
	ดุลการค้า	79,796	79,320	98,032	115,243	99,766	6.8	-13.4

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 14 : แสดงมูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดภาคตะวันตก-ประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 – 2563

จังหวัดชายแดน ภาคตะวันตก	การค้า ชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 59-63	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 62-63
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		
ภาคตะวันตก-เมียนมา								
กาญจนบุรี	มูลค่ารวม	70,270	64,448	75,825	78,672	59,133	-2.9	-24.8
	ส่งออก	694	503	620	931	798	7.9	-14.2
	นำเข้า	69,576	63,944	75,204	77,741	58,334	-3.0	-25.0
	ดุลการค้า	-68,882	-63,441	-74,584	-76,810	-57,536	3.1	25.1
ประจวบคีรีขันธ์	มูลค่ารวม	201	486	965	1,603	1,164	69.9	-27.4
	ส่งออก	106	197	212	289	169	22.1	-41.6
	นำเข้า	95	288	753	1,314	995	104.0	-24.3
	ดุลการค้า	11	-91	-541	-1,025	-826	-367.7	19.4
รวมภาคตะวันตก	มูลค่ารวม	70,471	64,933	76,789	80,275	60,297	-2.5	-24.9
	ส่งออก	800	701	832	1,220	967	8.1	-20.7
	นำเข้า	69,671	64,232	75,957	79,055	59,329	-2.6	-25.0
	ดุลการค้า	-68,870	-63,532	-75,125	-77,835	58,362	2.7	25.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.

ภาคผนวก ข.

ตารางมูลค่าการค้าผ่านแดน

ตารางที่ 1 : เปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนต่อการค้าผ่านแดนปี 2563

มูลค่า	สัดส่วน (เท่า)
มูลค่าการค้าชายแดนต่อการค้าผ่านแดน	2.0
มูลค่าการส่งออกชายแดนต่อการส่งออกผ่านแดน	2.2
มูลค่าการนำเข้าชายแดนต่อการนำเข้าผ่านแดน	1.7

ที่มา : กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ สศช. ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 2 : การค้าผ่านแดนผ่านด่านสำคัญ

ประเทศ	ด่าน	มูลค่า (ล้านบาท)	ม.ค.-ธ.ค. 62	ม.ค.-ธ.ค. 63	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
สิงคโปร์	สะเตา	มูลค่ารวม	38,531	52,167	35.4
		ส่งออก	26,023	28,521	9.6
		นำเข้า	12,508	23,646	89.0
		ดุลการค้า	13,515	4,875	-63.9
	ปาดังเบซาร์	มูลค่ารวม	34,189	31,358	-8.3
		ส่งออก	4,323	2,808	-35.0
		นำเข้า	29,866	28,550	-4.4
		ดุลการค้า	-25,543	-25,742	-0.8
จีนตอนใต้	มุกดาหาร	มูลค่ารวม	83,335	124,124	53.4
		ส่งออก	17,373	31,065	43.5
		นำเข้า	65,962	93,058	107.7
		ดุลการค้า	-48,589	-61,993	29.1
	นครพนม	มูลค่ารวม	19,387	29,747	8.3
		ส่งออก	16,389	23,520	18.0
		นำเข้า	2,998	6,226	-5.5
		ดุลการค้า	13,391	17,294	73.7
เวียดนาม	มุกดาหาร	มูลค่ารวม	16,086	28,499	77.2
		ส่งออก	11,629	15,355	32.0
		นำเข้า	4,457	13,144	194.9
		ดุลการค้า	7,171	2,211	-69.2
	นครพนม	มูลค่ารวม	47,342	24,834	-47.5
		ส่งออก	40,127	24,733	-38.4
		นำเข้า	7,215	101	-98.6
		ดุลการค้า	32,912	24,632	-25.2

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ สศช.

ตารางที่ 3 : จังหวัดที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนนอกภาคใต้-สิงคโปร์

หน่วย : (ล้านบาท)

จังหวัด	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ยปี 59-63 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 62- 63 (%)
มูลค่าการค้าผ่านแดน จังหวัดนอกภาคใต้- สิงคโปร์	มูลค่า การค้า	477	638	161	1,076	3,798	195.5	253.0
	ส่งออก	455	332	160	1,023	3,785	182.8	269.9
	นำเข้า	22	306	1	53	12	1905.3	-76.4
	ดุลการค้า	433	26	159	970	3,773	302.8	288.7
มุกดาหาร	มูลค่า การค้า	86	373	1	996	3,516	33,306.3	252.9
	ส่งออก	64	67	0	970	3,513	*	262.0
	นำเข้า	22	306	1	26	3	1,115.7	-89.2
	ดุลการค้า	43	-239	-1	945	3,511	-31,633.9	271.6
ประจวบคีรีขันธ์	มูลค่า การค้า	382	264	146	47	267	79.8	462.0
	ส่งออก	382	264	146	47	267	80.0	463.2
	นำเข้า	0	0	0	0	0	197.2	-36.4
	ดุลการค้า	382	264	146	47	267	80.3	464.4
ตาก	มูลค่า การค้า	9	1	13	32	15	415.5	-54.4
	ส่งออก	9	1	13	5	5	401.9	-5.9
	นำเข้า	0	0	0	27	10	*	-64.2
	ดุลการค้า	9	1	13	-21	-5	400.2	79.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 4 : จังหวัดที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนนอกภาคตะวันออกฉียงเหนือและภาคเหนือ-จีน

หน่วย : (ล้านบาท)

จังหวัด	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ยปี 59-63 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 62-63 (%)
การค้าผ่านแดนจังหวัด นอกภาคตะวันออกฉียง เหนือและภาคเหนือ-จีน	มูลค่า การค้า	80,238	108,327	79,971	68,489	58,508	-5.0	-14.6
	ส่งออก	68,357	97,362	67,994	58,490	49,781	-4.1	-14.9
	นำเข้า	11,881	10,965	11,977	9,999	8,726	-6.9	-12.7
	ดุลการค้า	56,476	86,396	56,017	48,491	41,055	-2.7	-15.3
สงขลา	มูลค่า การค้า	79,193	106,701	78,563	67,250	57,336	-5.2	-14.7
	ส่งออก	67,598	96,320	67,101	57,869	49,038	-4.2	-15.3
	นำเข้า	11,595	10,382	11,462	9,380	8,298	-7.4	-11.5
	ดุลการค้า	56,003	85,938	55,639	48,489	40,740	-2.7	-16.0
ยะลา	มูลค่า การค้า	480	1,052	874	640	659	19.6	3.0
	ส่งออก	462	1,039	854	620	649	21.1	4.6
	นำเข้า	18	13	20	19	10	-6.2	-47.9
	ดุลการค้า	443	1,027	834	601	639	22.8	6.3
สระแก้ว	มูลค่า การค้า	89	252	316	382	335	53.9	-12.3
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	89	252	316	382	335	54.0	-12.3
	ดุลการค้า	-89	-252	-316	-382	-335	54.1	12.3
ประจวบคีรีขันธ์	มูลค่า การค้า	297	3	39	0	95	26,434.7	104,734.3
	ส่งออก	297	3	39	0	95	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	-10.1	-69.7
	ดุลการค้า	297	3	39	0	95	-25,935.7	104,873.7
ระนอง	มูลค่า การค้า	178	319	179	218	83	-1.2	-61.8
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	178	319	179	218	83	-1.2	-61.8
	ดุลการค้า	-178	-319	-179	-218	-83	-1.2	61.8

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 5 : จังหวัดที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนนอกภาคตะวันออกฉียงเหนือและภาคตะวันออก-เวียดนาม

หน่วย : (ล้านบาท)

จังหวัด	ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเปลี่ยนแปลง เฉลี่ยปี 59-63 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลงปี 62-63 (%)
มูลค่าการค้า ผ่านแดน จังหวัดนอก ภาค ตะวันออกฉียง เหนือและ ภาคเหนือ-จีน	มูลค่า การค้า	1,165	1,503	2,084	1,428	1,417	8.8	-0.8
	ส่งออก	627	1,096	1,499	708	863	20.2	22.0
	นำเข้า	538	407	584	721	554	4.9	-23.1
	ดุลการค้า	88	689	915	-13	309	762.9	-2439.7
สงขลา	มูลค่า การค้า	1,165	1,503	2,084	1,428	1,417	8.8	-0.8
	ส่งออก	627	1,096	1,499	708	863	20.2	22.0
	นำเข้า	538	407	584	721	554	4.9	-23.1
	ดุลการค้า	88	689	915	-13	309	762.9	-2,439.7

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ สศช.